

בעניין:

1. עיתונות זהב בע"מ

2. יואב יצחק

ע"י ב"כ עוה"ד יורם מושקט ו/או אוריין
אשכולי ו/או שירה רייך ו/או מנחם אברהם
מרחוב יהודה הלוי 85, תל-אביב 6579614
טל': 03-5662038; פקס': 03-5609882;

המעוררים;

- נגד -

אריה שקד

ע"י ב"כ עוה"ד יגאל חברוני ו/או סימה וייס (דרעי)
ו/או אילן פרגר ו/או מוטי הרוש ו/או תהילה יומגר
ו/או אילנה חלפון ו/או רפאל פרג' ואח'
מרחוב סוקולוב 15, ירושלים 92144
טל': 02-6233344; פקס': 02-6667223;

המשיב;**הודעת ערעור**

המעוררים מתכבדים להגיש ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (מיום 06.02.17) (כב' השופט מרים ליפשיץ-פריבס), אשר ניתן במסגרת ת.א. 13-03-23838 (להלן: "**פסק הדין**").

בפסק הדין נדחו מרבית טיעוניו של המשיב בתביעתו בעילת לשון הרע והתקבל פריט אחד מתביעתו שעניינו הביטוי "**העברייני**" שנכלל בכותרת הכתבה, וזאת על-אף הודאתו של המשיב במשטרה ובכלי התקשורת שביצע את העבירות המיוחסות לו, ולמרות שהמעוררים הוכיחו כי גם המשטרה וגם הפרקליטות קבעו כי המשיב ביצע את העבירות שיוחסו לו; וכי ההחלטה שלא להגיש נגדו כתב אישום התקבלה רק נוכח נסיבותיו האישיות והמשפחתיות.

בית המשפט קבע, כי אדם סביר עלול לסבור מן האמור בכותרת כי עסקין ב"עברייני מורשע". ולא היא. בכל הכבוד, בפסיקתו הביא בית המשפט קמא למצב שבו "**חוטא יצא נשכר**".

בהודעת המשטרה נקבע מפורשות כי המשיב ביצע לכאורה את העבירות שיוחסו לו ועל-כן המליצה המשטרה להעמידו לדין. המערער הסתמך בכתבתו האמורה (שכללה את הביטוי "העברייני" בכותרת), בין היתר, על הודעת המשטרה מיום 17.11.11 שבה נקבע, בין היתר:

"ממצאי החקירה העלו כי החשוד אריה שקד, מי שהיה עד לאחרונה מנהל קול ישראל ומי שהתחרה עם בן-מנחם במכרז לתפקיד מנכ"ל רשות השידור, פנה למנכ"ל חברת פיל"ת בראשית שנת 2010 וביקש לקבל לידי את דוח האבחון שנערך לבן-מנחם, אבחון אותו לא היה מוסמך לקבל. מנכ"ל חברת פיל"ת פעל ודאג כי דוח האבחון יועבר לידי שקד. לאחר ששקד קיבל לידי את הדוח, הוא מסר אותו לעיתונאים שונים לצורך פרסומו. היחידה, על-דעת ראש להב 433 ניצב דודו מנצור, מצאה כי יש תשתית ראייתית כנגד אריה שקד לביצוע עבירות פליליות של פגיעה בפרטיות, לפי חוק הגנת הפרטיות ועבירה של הוצאת מסמך ממשמורת, לפי חוק העונשין. עוד מצאה היחידה

כי נמצאה תשתית ראייתית כנגד ששון עוז, מנכ"ל חברת פיל"ת, לביצוע עבירות של סיוע לפגיעה בפרטיות והוצאת מסמך ממשמורת.

לימים, ובעיצומו של ההליך בפני בית המשפט הנכבד קמא, ניתנה החלטת הפרקליטות מיום 23.6.14, שהחליטה כי יש מקום להעמידו לדין, אך היא נמנעה מכך נוכח נסיבותיו האישיות, כדלקמן:

"בשימוע הצגת את מכלול נסיבות העניין. בין אלה, נסיבותיו האישיות-המשפחתיות והרפואיות של מרשך. בסיכום הגענו למסקנה כי האינטרס הציבורי להעמיד את מרשך לדין נופל מהשפעתן של אותן נסיבות, שראוי להתחשב בהן ולהימנע מהעמדתו לדין. נתנו דעתנו גם לעובדה שמרשך אינו עוד עובד רשות השידור ושסיום עבודתו בא, בין היתר, על רקע פרשה זו. לכן, לאחר שמיעת טענותיכם בשימוע, מבחינת חומר הראיות, ויתר השיקולים הצריכים לעניין, הגעתי לכלל מסקנה שיש לסגור את התיק נגד מרשך, בהעדר עניין לציבור בהעמדתו לדין."

הערעור עוסק בחיוב המערערים בגין הביטוי האמור בכותרת הכתבה, לגבי נקבע, פיצוי בסך של 30,000 ש"ח, ובחיוב המערערים לשלם הוצאות המשיב (הוצאות המשפט וכן הוצאות לשכר טרחת עו"ד בסך של 15,000 ש"ח).

העתק מפסק הדין מצורף לכתב ערעור זה ומהווה חלק בלתי נפרד הימנו.

ואלה נימוקי הערעור

א. פתח דבר

1. המערערים יטענו כי חלקו של פסק הדין, המטיל עליהם אחריות בפרסום לשון הרע לגבי הביטוי "עברייני" בכותרת הכתבה והדוחה את הגנתם בעניין זה, שגוי ויש לבטלו.
2. **בכל הכבוד, בית המשפט הנכבד קמא, שגה בכך שקבע שלא עומדת לנתבעים הגנת אמת דיברתי והגנת תום הלב בקשר לביטוי "עברייני" שבכותרת הכתבה.**
במשפט הוכח שהמשיב אכן ביצע את העבירות שייחסו לו המשטרה והפרקליטות והמשיב אף הודה במשטרה ובכלי התקשורת בביצוען. ואולם, בית המשפט הנכבד קמא שגה כשפירש את המילה "העברייני" כמי שהורשע בבית המשפט, ואין די בכך שהוכח ביצוע העבירה (סעיף 43 לפסה"ד).
3. בכל הכבוד, שגה בית המשפט, בקובעו כי הביטוי "העברייני" עלול להיתפס אצל הקורא הסביר משל מדובר בעברייני שהורשע על-ידי בית המשפט.
4. שגה בית המשפט הנכבד קמא כשלא נתן משקל מספיק לחופש הביטוי, לחופש העיתונות, לתפקידה של התקשורת בחברה דמוקרטית, ולעובדה לפיה נועדה הכתבה האמורה, בעת שפורסמה, להציג את העובדות כהווייתן בפני חברי אגודת העיתונאים בירושלים, ערב הבחירות להנהלת האגודה, באותה עת בדיוק שבה המשיב ביקש להטעות את חבריו-עמיתיו כדי שיצביעו עבורו כחבר בהנהלת האגודה.

5. כן שגה בית המשפט הנכבד קמא, בכך שלא נתן משקל להיות המשיב איש ציבור ולאופיה של המשרה הציבורית שבה חשק ושלשם השגתה הציג עצמו בבחירות באגודה.
6. בכל אלה וכפי שיפורט להלן, שגה בית המשפט הנכבד בגיבוש המדיניות המשפטית הראויה, ובשקלול ערכי יסוד חוקתיים בפסיקתו.
7. עוד שגה בית המשפט הנכבד קמא בפוסקו למשיב פיצוי גבוה ומוגזם יחסית לביטוי הפוגע לכאורה, למרות הפגיעה הזעומה במשיב, נוכח התנהלותו שלו, ובהתייחס לכך שנדחו כל טענותיו של המשיב בקשר לגוף הכתבה, ולכך שחלה עליהם חובה חוקית, מוסרית וחברתית לעשות את הפרסום.
8. מכל המקובץ לעיל ומפורט להלן, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל ערעור זה ולהורות על ביטול חלקו של פסק הדין המטיל על המערערים אחריות להאמור בכותרת: "העברייך", בגין פרסום לשון הרע כלפי המשיב והדוחה את טענות הגנתם.

ב. פסק הדין

9. פסק הדין ניתן בגדרה של תובענה בסך של 140,389 ש"ח שהגיש המשיב בעילת פרסום לשון הרע, שעניינה כתבה מיום 09.03.13, שכותרתה: "העברייך אריה שקד מנסה לשוב לזירה", שפרסם המערער 1 באתר האינטרנט News1, אותו מפעילה המערערת 2 (בשליטת המערער 1).
10. הכתבה פורסמה בעת שהמשיב הציג עצמו כמועמד לתפקיד חבר בוועד המנהל של אגודת העיתונאים בירושלים, בתקופה שהוא אינו מועסק ו/או עובד ו/או משרת כעיתונאי פעיל. בבחירות שהתקיימו להנהלת אגודת העיתונאים בירושלים, בחירות שנועדו להתקיים, ואכן התקיימו, ימים ספורים לאחר מכן.
11. בפסק דינו קבע בית המשפט הנכבד כי בבחינת הגנת "אמת דיברתי" **היה בפרסום עניין ציבורי**: "נימצא אם כן, כי קיים עניין ציבורי בחשיפת מידע בפני בציבור על המועמדים לאור מעמדה של האגודה בציבור ולצורך גיבוש עמדת בקרב הבוחרים לאגודה... הנה כי כן, אני קובעת כי התקיים בענייננו יסוד ה"עניין הציבורי" בפרסום בהתאם לסעיף 14 לחוק". (סעיפים 34-35 לפסק הדין).
12. בית המשפט הנכבד קמא, קבע כי הוכח כי התנהלה חקירה פלילית נגד המשיב אשר בסיומה נמסרה הודעת המשטרה ביום 17.11.11 בדבר המלצה להעמיד את המשיב לדין (סעיף 38 לפסק הדין). עוד קבע בית המשפט הנכבד קמא, כי **המשיב לא התכחש לממצאים שנמצאו בהודעת המשטרה; ולבסוף, בית המשפט הנכבד קבע: "בכך, יש כדי לבסס את תוצאות החקירה כמובא בהודעת המשטרה על קיומה של תשתית ראייתית לחשד לביצוע עבירות ע"י התובע בגין פגיעה בפרטיות ולהוצאת מסמך ממשמורת שלא כדין"** (סעיף 38 לפסק הדין).
13. בית המשפט הנכבד קמא פסק, כי פרסום הביטוי "העברייך" **בגוף הכתבה** נעשה בתום לב וכי המערער האמין באמיתות הביטוי עברייך בגוף הכתבה (סעיף 57 לפסק הדין). בנוסף קבע בית המשפט הנכבד, כי הפרסום לא חרג מתחום הסביר (סעיף 58) לפסק הדין). לבסוף קבע בית המשפט

הנכבד קמא, כי הביטוי עבריין בגוף הכתבה חוסה בגוף הכתבה תחת הגנת הלב שבסעיף 2)15 לחוק (סעיף 59 לפסק הדין).

14. כמו-כן פסק בית המשפט הנכבד, כי בקשר לביטוי: "המשיב" ניסה להטות מכרזים", עומדת למעררים הגנת תום הלב שבסעיף 2)15 לחוק, משעה שהוכח שהמשיב, במעשיו, ביקש להביא לפסילה של מועמדים אחרים במכרזים ברשות השידור, באשר התמודד על תפקידי ניהול ברשות השידור מול מתחרהו, יוני בן מנחם, ופרסם את דוח האבחון כדי לסכל את מינויו של בן מנחם והתראיין לערוץ 2 כשהוא חובש פאה לראשו וקולו מעוות ואף הודה בחקירת המשטרה כי אמר שיש לחסל את סיכוייהם של מיקי ויוני להיות מנהלים (סעיפים 65-67 לפסק הדין).

15. עוד פסק בית המשפט הנכבד, כי בקשר לביטוי "חשד לקשרי שוחד" שבגוף הכתבה לא עומדת הגנת אמת דיברתי, ואולם הביטוי חוסה תחת הגנת סעיף 2)15 לחוק, "שכן היה בסיס למסקנה של הנתבע בדבר חשד בנדון והפרסום נעשה בסבירות ובתום לב." (סעיף 78 לפסק הדין).

16. בנוסף פסק בית המשפט הנכבד כי בקשר לביטוי "סולק... מתפקידי ניהול בראשות השידור" שפורסם בגוף הכתבה, נקבע כי עומדת למעררים הגנת תום הלב שבסעיף 2)15 לחוק, מאחר ו"הביטוי 'סולק' משקף את הנסיבות לפיהן הוא נאלץ לעזוב את רשות השידור על-רקע הפרשה לגביה הוא נחקר במשטרה ובכך, לייתר את השימוע ואולי אף למנוע את העמדתו לדין" (סעיף 80 לפסק הדין).

17. על כן, פסק בית המשפט הנכבד קמא, כי לביטויים שבגוף הכתבה עומדת למעררים כאמור, הגנת תום הלב, הקבועה בסעיף 2)15 לחוק, שכן חלה על המערערת חובה חוקית, מוסרית וחברתית לעשות את הפרסום, וכן לא נתקיים בפרסום תנאי סעיף 2)16 לחוק השוללים, חלילה, את תום ליבם של המערערים (סעיפים 55, 59, 65-80 לפסק הדין).

18. על-אף כל האמור לעיל, פסק בית המשפט הנכבד קמא, כי בגין הביטוי "העבריין" בכותרת הכתבה לא חלה הגנת אמת דיברתי מאחר ולפרשנות בית המשפט הנכבד - רק לאחר שאדם הורשע בפלילים הוא יכול להיות מכונה עבריין. המערערים סברו וסבורים, כי הביטוי "עבריין" חל על כל אדם בעצם ביצוע העבירה גם אם לא הורשע בדין, במיוחד כשבענייננו הודה המשיב בביצוע העבירו שיוחסו לו.

19. בנוסף, בית המשפט הנכבד קמא אף דחה את טענת הגנת תום הלב בקשר לביטוי "עבריין" שבכותרת הכתבה (סעיף 64 לפסק הדין).

20. בית המשפט הנכבד קמא קבע, כי עליו לפסוק למשיב פיצוי ללא הוכחת נזק, בהתאם להוראות סעיף 7)7 לחוק (סעיף 82 לפסק הדין). בית המשפט הנכבד קמא שקל, לחובת המערערים, את העובדה שלא פרסמו עדכון בדבר אי-העמדתו של המשיב לדין וכי עסקינן בפרסום באינטרנט (סעיף 84 לפסק הדין). בית המשפט התעלם מהעובדות שהוצגו בשלב ההוכחות:

20.1. החלטת הפרקליטות שלא להגיש כתב אישום נגד המשיב נודעה רק בעיצומו של המשפט דן;

20.2. המשיב לא גילה דבר ההחלטה אלא לאחר שנדרש לגילוי מסמכים במסגרת המשפט דן;

- 20.3. המשיב נמנע מלפרסם את ההחלטה, נוכח זאת שעולה ממנה כי הוחלט שלא להעמידו לדין בשל נסיבותיו האישיות והמשפחתיות וכי התיק נסגר מחוסר עניין לציבור;
- 20.4. עולה איפוא, כי בית המשפט החמיר עם המערערים/הנתבעים מקום שהיה מקום לבוא-חשבון דווקא עם התובע/המשיב.

21. עוד קבע בית המשפט הנכבד קמא, כי למול מכלול הפרסום עומדת שאלת שמו הטוב של המשיב, וכי על המשיב עצמו להלין על פגיעתו בשמו בגין התנהגותו שלו (סעיף 84 לפסק הדין). כן קבע בית המשפט הנכבד קמא, כי בקביעת הפיצוי יש ליתן את הדעת לעובדה שנדחו טענותיו של המשיב בעניין הפרסום בגוף הכתבה (סעיף 84 לפסק הדין), וכי המערער האמין בחובתו המקצועית להוציא לאור את הפרסום ושלא היתה "כוונה לפגוע" בפרסום (סעיף 85 לפסק הדין).
22. לסיכומו של דבר, קיבל בית המשפט הנכבד קמא את תביעת המשיב באופן חלקי, לגבי הביטוי "עברייני" בכותרת הכתבה, ופסק למשיב פיצוי בסך של 30,000 ש"ח.
- כן חייב בית המשפט הנכבד קמא את המערערים לשאת בהוצאות משפט וכן הוצאות לןשכר טרחת עו"ד בסך של 15,000 ₪.

ג. נימוקי הערעור

23. המערערים יטענו, כי, בכל הכבוד, חלקו של פסק הדין הקובע כי לא עומדת למערערים הגנה בגין כותרת הכתבה לגבי הכינוי "עברייני" וחיוסם של המערערים בתשלום פיצוי למשיב בגין לשון הרע לכאורה, הינו שגוי ועומד בניגוד לדין ועל כן דינו להתבטל, כל זאת מפאת כל נימוק מהנימוקים שיפורטו להלן וצויינו לעיל, כל שכן הצטברותם.
24. בית המשפט הנכבד קמא פסק, כי בפרסום "קיים עניין ציבורי בחשיפת מידע בפני בציבור על המועמדים לאור מעמדה של האגודה בציבור ולצורך גיבוש עמדת בקרב הבוחרים לאגודה... אני קובעת כי התקיים בעניינו יסוד ה"עניין הציבורי" בפרסום בהתאם לסעיף 14 לחוק." (סעיפים 32-35 לפסק הדין), ואולם קבע שהפרסום בקשר לביטוי "עברייני" בכותרת הכתבה אינו חוסה בהגנת אמת דיברתי, באשר רכיב "האמת" לא התקיים בעניינו.
25. בכך שגה בית המשפט הנכבד קמא בפרשנות הפרסום, בפרשנות הביטוי הפוגע לכאורה וביישום הדין. מבלי למצות, יטענו המערערים בהקשר זה, כדלקמן:
26. כאמור, בכותרת הכתבה נכתב "העברייני אריה שקד מנסה לשוב לזירה". בית המשפט הנכבד קמא הכריע כי הביטוי "עברייני" אינו חוסה תחת הגנת אמת דיברתי, וזאת לאחר שבדק את השאלה: "האם, ההגנה [הגנת אמת דיברתי – הח"מ] תחול רק היכן שהביטוי 'עברייני' נעשה ביחס למי שהועמד לדין והורשע בפלילים או שמא, גם על מי שחשוד בביצוע עבירות."
27. בכל הכבוד, בית המשפט הנכבד קמא שגה בקביעתו כי לא חלה על הביטוי "עברייני" בכותרת הכתבה הגנת אמת דיברתי רק בשל העובדה שהמשיב לא הורשע בבית המשפט, כאשר הוכח

בענייננו כי המשיב אכן ביצע עבירה, אך מטעמים שלה נמנעה הפרקליטות להעמידו לדין למרות המלצת המשטרה, כדלהלן:

27.1. המשיב עצמו הודה במסגרת חקירותיו במשטרה (נספח 4 לתצהיר המשלים) כי אכן הוא ביצע עבירה פלילית בכך שקיבל שלא כדין את דוח האבחון הסודי שנערך ליוני בן מנחם, והפיצו לעיתונאים, וזאת במטרה לטרפד את מינויו של בן מנחם - מולו התמודד המשיב לתפקיד מנכ"ל רשות השידור, על-אף שידע כי הדו"ח סודי ואסור בפרסום.

27.2. המשיב לא רק שלא התכחש לביצוע העבירה, אלא אף התראיין בכלי התקשורת השונים והודה כי קיבל לידיו שלא כדין את דו"ח האבחון של יוני בן מנחם (המכיל פרטים הנוגעים לצנעת הפרט) שהינו סודי (נספח 2 לתצהיר ההמערער) וכי הוא פעל להפיצו ברבים. בפועל, מאשר המשיב כי אכן ביצע עבירה פלילית – גם אם הוא מתכחש הוא למשמעות דבריו ולמסקנות המתבקשות.

27.3. בהודעת המשטרה נקבע מפורשות כי המשיב ביצע לכאורה את העבירות שיוחסו לו ועל-כן המליצה המשטרה להעמידו לדין. המערער הסתמך בכתבתו האמורה (שכללה את הביטוי "העברייני" בכותרת), בין היתר, על הודעת המשטרה מיום 17.11.11 שבה נקבע, בין היתר:

"ממצאי החקירה העלו כי התשוד אריה שקד, מי שהיה עד לאחרונה מנהל קול ישראל ומי שהתחרה עם בן-מנחם במכרז לתפקיד מנכ"ל רשות השידור, פנה למנכ"ל חברת פיל"ת בראשית שנת 2010 וביקש לקבל לידיו את דוח האבחון שנערך לבן-מנחם, אבחון אותו לא היה מוסמך לקבל. מנכ"ל חברת פיל"ת פעל ודאג כי דוח האבחון יועבר לידי שקד. לאחר ששקד קיבל לידיו את הדוח, הוא מסר אותו לעיתונאים שונים לצורך פרסומו. היחידה, על-דעת ראש להב 433 ניצב דודו מנצור, מצאה כי יש תשתית ראייתית כנגד אריה שקד לביצוע עבירות פליליות של פגיעה בפרטיות, לפי חוק הגנת הפרטיות ועבירה של הוצאת מסמך ממשמורת, לפי חוק העונשין. עוד מצאה היחידה כי נמצאה תשתית ראייתית כנגד ששון עוז, מנכ"ל חברת פיל"ת, לביצוע עבירות של סיוע לפגיעה בפרטיות והוצאת מסמך ממשמורת."

27.4. לימים, ובעיצומו של ההליך בפני בית המשפט הנכבד קמא, ניתנה החלטת הפרקליטות מיום 23.6.14, שהחליטה כי יש מקום להעמידו לדין, אך היא נמנעה מכך נוכח נסיבותיו האישיות, כדלקמן:

"בשימוע הצגת את מכלול נסיבות העניין. בין אלה, נסיבותיו האישיות-המשפחתיות והרפואיות של מרשך. בסיכום הגענו למסקנה כי האינטרס הציבורי להעמיד את מרשך לדין נופל מהשפעתן של אותן נסיבות, שראוי להתחשב בהן ולהימנע מהעמדתו לדין. נתנו דעתנו גם לעובדה שמרשך אינו עוד עובד רשות השידור ושסיום עבודתו בא, בין היתר, על רקע פרשה זו. לכן, לאחר שמיעת טענותיכם בשימוע, מבחינת חומר הראיות, ויתר השיקולים הצריכים לעניין, הגעתי לכלל מסקנה שיש לסגור את התיק נגד מרשך, בהעדר עניין לציבור בהעמדתו לדין."

27.5. המשיב עצמו הודה כי אכן עבר עבירה ועל-כן רשאים היו המערערים לכנותו: "עברייך", ואין בעצם העובדה הבלתי מוכחשת שלא הורשע בבית המשפט כדי לאיין זכותם של המערערים לכנותו עברייך.

27.6. לאור כל האמור, שגה בית המשפט הנכבד קמא, כאשר קבע כי הגנת אמת דיברתי לא תחול כל הכותרת מאחר ורכיב "האמת" בביטוי "עברייך" לא עומד, על אף שהוכח שלפני פרסום הכתבה המשיב ביצע עבירה והוא הודה בכך, למרות שלימים, בעת בירור התביעה, הודיעה הפרקליטות למשיב שלא להעמיד אותו לדין, בין היתר, נוכח נסיבותיו האישיות.

28. **בית המשפט הנכבד קמא שגה עת פירש את המילה "עברייך" רק למי שהורשע בבית המשפט, ולא למי שביצע את העבירה ואף הודה בכך (אך משום מה לא הוגש כנגדו כתב אישום ולא הועמד לדין).**

29. לשם כך, הפנו המערערים בסיכומיהם לבג"ץ 428/86 יצחק ברזילי, עו"ד נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ (3) 505 (1986), שהתמודד בעבר בשאלה מי-הוא "עברייך". בית המשפט העליון קבע כי הסמכות של נשיא המדינה לחון עבריינים חלה גם על אנשים שלא הורשעו מעולם בעבירה כלשהי, אך נמצא שביצעו עבירה. בית המשפט דן גם במונח "עברייך", על-אף שהכינוי "עברייך" אינו מוגדר בחוק יסוד נשיא המדינה, ואף לא בחוק העונשין התשל"ז 1977. בהתאם לפרשנותו של דעת הרוב בבית המשפט העליון "לפי פשוטו של מקרא, הרי עברייך הוא מי שביצע מעשה המוגדר כעבירה" (כב' הנשיא שמגר). הנשיא שמגר אף הביא דוגמאות רבות לשימוש שנעשה על-ידי המחוקק בהקשרים שונים במונח "עברייך", וגם מהם עולה, שאין מדובר באדם שכבר הורשע בדין.

30. אף מילון אבן שושן (א. אבן שושן, מילון אבן שושן – מחודש ומעודכן לשנות האלפיים, כרך רביעי (2006) מגדיר את המילה "עברייך" כמי שעובר על החוק ומבצע עבירה ולא כאדם שהורשע, וכך הוגדר בעמ' 1340:

"עֲבֵרְיָן, עֲבֵרְיָיִן ו' [מן עבר ; עֲבָרָה : ארמית : עֲבָרְיָנָא] פֻּעַל עֲבָרָה, הָעוֹבֵר עַל הַחֻק, חוֹטָא : "הַפְּקִשָּׁה עֲצָמוֹ לְדַעַת... נִקְרָא עֲבָרְיָן" (נידה יג:). "אֲנִי מִתִּירִים לְהִתְפַּלֵּל עִם הָעֲבָרְיָנִים" (כל נדרי, ליל יום כיפור). "וְלֹא שֶׁהִיא עֲבָרְיָן לְתַאֲבוֹן אוֹ לְהִקְעִיס" (ביאליק, החצוצרה א). הָעֲבָרְיָן נִתְּבַע לְדִין."

31. עוד הביאו המערערים ראיות כי בשיח היום-יומי המתנהל ואצל האדם הסביר, הכינוי "עברייך" אינו מיוחס דווקא לאדם שהורשע בבית המשפט, אלא לכל מי שעבר עבירה. ברי כי גם הביטוי השגור והשכיח לפיו יש "להעמיד את העבריינים לדין", מבטא את ההכשר לעשות שימוש בכינוי: עברייך. מכך למדים אנו, שהכינוי עברייך יכול שיהא מופנה לא רק כלפי אדם שהורשע בביצוע עבירה, אלא גם נגד מי שנחשד ואף נגד מי שביצע עבירה פלילית ולא הועמד לדין, כפי שהוכח בענייננו.

32. בכל הכבוד, שגה בית המשפט הנכבד כאשר לא התייחס לדוגמאות שהובאו על-ידי המערערים, באשר לפרשנות הביטוי "עברייך" המצוי היום בשיח הציבורי, באופן נרחב, ככורח בל-יגונה, ואין להוציא את המערעים מהכלל, ואשר עושים בו שימוש למי שביצע את העבירה ולא למי שהורשע בבית המשפט:

32.1. כך לדוגמא, שרת התרבות והספורט גינתה בחריפות אירוע אליס שהתרחש בעת גמר גביע המדינה בחודש מאי 2015 (בו אוהד נדקר בפניו) מחוץ לאצטדיון:

"מדובר באירוע חמור מאוד, ואני קוראת למשטרה לנקוט בכל האמצעים הנדרשים בכדי להעמיד את העבריינים המתפרעים לדין. אני קוראת לקהל הרב שמגיע למשחק לנהוג באיפוק, לשמור על הסדר ולהימנע מתקריות אלימות ומסוכנות. תנו לספורט לנצח".

<http://mcs.gov.il/Sport/ProfessionalInformation/events/Pages/Cup-Final.aspx>

<http://www.israelhayom.co.il/article/283695>

32.2. כך אף בספר לימוד האזרחות הנלמד בחטיבה העליונה בבתי הספר הכללי והדתני ברחבי הארץ להיות אזרחים בישראל: מדינה יהודית דמוקרטית (משרד החינוך, האגף לתכנון ופיתוח תוכניות לימודים, מעלות הוצאת ספרים בע"מ, מהדורה מחודשת, תש"ס-2001) [<http://www.school.kotat.co.il/KotatApp/Viewer.aspx?nBookID=57956186&sSelectedTab=tdBookInfo#2.3509.2.fitpage>], מובא מאמרו של כב' השופט (בדימוס) פרופ' יצחק זמיר עליונות החוק (פורסם בעיתון הארץ 11.9.1988), תחת הכותרת "גבולות הציות לחוק במשטר דמוקרטי" בעמ' 214-225, שם נכתב:

"אי-ציות לחוק יכול להיות מצד הפרטים, מצד קבוצות, או מצד השלטונות. מבחינה משפטית, אי-ציות לחוק מוגדר כעבריינות. עבריינות היא פעולה שנעשית בניגוד לחוק, והשלטון רואה בה מזיקה או מסוכנת לחברה, ולכן ויש להעניש עליה. כל עבירה על החוק נחשבת לעבירה פלילית.

...

העבריינים האידיאולוגים תהא האידיאולוגיה שלהם אשר תהיה, חייבים לדעת שדינם כדיון עבריינים [פליליים]; הם צריכים וצפויים לעמוד לדיון ולשאת את עונשם.

...

נבחר ציבור ועובדי ציבור עשויים, במיוחד במצבים קשים, לראות את החוק כמטרד המכביד עליהם למלא את תפקידם כראוי. לעתים, באופן בולט כאשר מדובר בביטחון לאומי, הם יחשו שחלק גדול בציבור יבין אותם ואף יתמוך בהם אם יחרגו מן החוק. ואולם הניסיון מלמד שכדי להשליט את החוק על השלטון, ובכך להגן על אינטרס לאומי אמיתי לאורך זמן, דרושה מערכת של מוסדות שיפעילו ביקורת עניינית ומתמדת על השלטון, כל אחד בדרכו. לצורך זה נדרשים אופוזיציה יעילה בבית הנבחרים, מבקר מדינה שחוששים מפניו, יועץ משפטי לממשלה ופרקליט מדינה הפועלים באופן מקצועי ועצמאי. בתי משפט בעלי יוקרה ואומץ, תקשורת סקרנית ותוקפנית. כל אלה חייבים להיות חזקים כשהם נשענים על תמיכה ציבורית רחבה, כרי שיוכלו להתמודד כנדרש עם הסכנה של עבריינות שלטונית. הסכנה של עבריינות שלטונית אורבת לפתחה של כל מדינה ומדינה."

33. אף במסגרת קדם המשפט שנערך ביום 30.9.14 יש ללמד על הלך הרוח של המשיב באשר לפרסום המילה "עברייני". כך בעמ' 6 לפרוטוקול הדיון התייחס ב"כ המשיב ושאל: "האם הדוחות של מבקר

רשות השידור ומבקר המדינה, הם בסיס לכך שהתובע עבריון מורשע, כאמור בפרסום 1. וב"כ המערערים ענה כי "לא נרשם בפרסום עבריון מורשע, נירשם: עבריון."

כאמור, גם בתייחסות זו יש ללמד, כי אף המשיב עצמו וב"כ סוברים כי כשמשמשים בכינוי "עבריון" - המדובר באדם שמיחסים לו ביצוע עבירה, ולא-דווקא מי שנידון והורשע בבית המשפט, אחרת היה משתמש ב"כ המשיב במילה עבריון בלבד ולא עבריון מורשע.

34. כך לדוגמא, אף ניתן ללמוד מהנחיה 4.2201 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה שכותרתו "עד מדינה", אשר מתייחס לביטוי "עבריון" לאדם שביצע את העבירה ולא למי שהורשע בדין.

בהנחיה נכתב, כי "ככלל עבריון צריך לבוא על עונשו, ועל-כן, הפיכתו של עבריון לעד מדינה תהיה רק במקרים בהם יש להעדיף למען טובת הציבור הבאתו לדין של עבריון אחר – פעולה שהתביעה תתקשה לעשותה בלא שימוש בעד מדינה".

לא זאת בלבד, בהתאם להנחיה הנ"ל ולסעיף 54א(א) לפקודת הראיות [נוסח משולב], התשל"א-1971, ניתן ליתן לעד המדינה כגמול לעדותו, בין היתר, טובת הנאה שלא להעמיד אותו לדין בגין אותן עבירות.

בהתאם לפסק דינו של בית המשפט הנכבד קמא לא ניתן לומר על עד המדינה "עבריון", מאחר והלה לא הועמד לדין ולא הורשע. ברי, כי פרשנות זו של בית המשפט קמא הינה אבסורדית עד כדי פגיעה אנושה בחופש הביטוי.

35. שונה הדבר כאשר מדובר בעבריון שהועמד לדין והורשע. בפרסומים בעיתונות, כאשר רוצים לכוות אדם שנידון והורשע בבית המשפט, כותבים: "עבריון מורשע". כך נהוג לבדל בין הביטוי "עבריון" לבין הביטוי "עבריון מורשע". ברי מכאן, כי הביטוי "עבריון מורשע" נועד לבטא עבריון שהורשע בבית המשפט. ואילו הביטוי "עבריון", מיוחס ברגיל למי שעבר עבירה – שאותה ניתן להוכיחה כפי שעסקין במשיב – וזאת בטרם נבחנה השאלה האם הועמד לדין בגין אותה עבירה.

36. לא זאת בלבד, בימים האחרונים מפורסמים תשדירי רדיו בגל"צ ו-גלגל"צ, מטעם משטרת ישראל והרשות הלאומית לדרכים, במסגרת מיזם "שומרי הדרך", שבו אזרחים מצלמים עבירות תנועה והצילומים מועברים למשטרת ישראל, לצורך מתן קנס. בתשדירים אלה, המפורסמים לכולי-עלמא במימון ממשלתי, עושים שימוש במילה "עבריון" כמתייחס לאדם שביצע את העבירה, ולא למי שהורשע בדין. להלן דוגמא של תשדיר:

"אתה נוהג במכונית. לפניך מזדחל רכב אחר. נכון, משמאל יש קו הפרדה רצוף אבל אתה מחליט לצאת לעקיפה. חושב לעצמך לא נורא, הרי הדרך ממול פנויה. אם חצית קו הפרדה רצוף אתה עבריין. יש סיכוי גבוה ששומר דרך צילם אותך והמשטרה תשלח לך דו"ח. שומרי דרך כי מהיום כולנו נלחמים על החיים. הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ומשטרת ישראל."

קיימים תשדירים נוספים הזהים, והמסר המרכזי הוא שאם נהג ביצע עבירה מסויימת הוא עבריון. (כך בקשר לאי עצירה באדום – נאמר **אם עברת באדום אתה עבריון**).

37. והרי האדם הסביר - ככל שיראה אדם שעבר עבירה, יקראהו "עברייך" באותו המועד ממש, ולא ימתין להכרעת הדין, ככל ובאם יוגש כתב אישום.
38. כך, אילו אדם ראה נהג נוסע ברכבו ברמזור אדום - האם לא ניתן לכנותו "עברייך" רק מחמת זאת שטרם הוגש נגדו כתב אישום והוא טרם הורשע? האם אותו אדם שאמר את האמירה צפוי לתביעה בעילת לשון הרע, מאחר ולאור פרשנות בית המשפט הנכבד קמא, רק אדם שהורשע בדין יכול להיקרא "עברייך"? ברי, כי לא לכך כיוון המחוקק.
39. ממילא, מאחר וישנה אפשרות לשונית שניתן לכנות אדם כ"עברייך" גם את האדם שביצע את העבירה (ובעניינו הוכח ואף המשיב הודה בעצם ביצוע העבירה), ולא רק זה שהורשע בעקבות ביצוע העבירה, הרי שהיה על בית המשפט הנכבד קמא לבכר את חופש הביטוי ואף במקרה של ספק היה עדיף לטעות לטובת חופש הביטוי.
40. כבר נקבע, בהלכת אבנרי (ע"א 214/89 אריה אבנרי נ' אברהם שפירא, מג(3) 840 (1989)), כי בהתנגשות בין חופש הביטוי והזכות לשם הטוב יש לבכר את חופש הביטוי.

"מכאן החשיבות המכרעת בביסוס חופש הביטוי והזכות לשם הטוב. בהתנגשות בין השניים יש ליתן משקל מיוחד לחופש הביטוי, שהוא תנאי ויסוד לזכויות אדם אחרות, לרבות השם הטוב, ולמשטר הדמוקרטי כולו. טעות, ולו קטנה, בהנחת היסודות עשויה להביא לטעות רבתי ביציבותו של המבנה כולו. מכאן הזהירות הרבה שעלינו לגלות בנושא זה. מכאן גם תפיסת, כי במקרה של ספק עדיף "לטעות" לטובת חופש הביטוי. אם נטיל על סופרים, מחברים, עיתונאים ומפרסמים אחרים את הנטל להגיש את דברם לעיון מוקדם, אם נאפשר הוצאות ציונים לשעה רק משום שהם סירבו לכך, אם נמחק הגנתם רק משום שהם עמדו על זכותם לומר את שבלבם ולשאת באחריות לכך - אם נעשה את כל אלה, נאפשר היום סטייה מחופש הביטוי שתוצאותיה בעתיד מי ישרן."

41. עוד נקבע בהלכת אבנרי, בעמ' 866 :

"אין אפשרות לנתק דיון חברתי בעמדות וברעיונות, שיש לציבור עניין בהם, מדיון רציני בבעלי העמדות ובהוגי הרעיונות. בתחום הציבורי והפוליטי קשה לנתק את הקשר בין הדעה לבין מי שמביע אותה. מכאן הצורך החברתי לאפשר חופש לא רק באשר לדעות אלא גם באשר לנושאי משרה המשמשים להן שופר. אכן, דווקא תחום ציבורי זה חיוני ליתן משקל מירבי לחופש הביטוי, שכן בתחום זה מעוצבת התפיסה החברתית והמדינית הקובעת את כיוונה של החברה. דווקא בתחום זה הופכת חירות הביטוי לפגיעה במיוחד, בשל הנטייה לראות בצמצומה פתרון קל לבעיות חברתיות שהפתרון הראוי להן נמצא במקום אחר. שנית, גופים ואנשים, הנושאים במשרות ציבוריות או בתפקידים שלציבור עניין בהם, נוטלים על עצמם מעצם מעמדם ותפקידם סיכונים הקשורים בהתנכלות לשם הטוב. ... באיזון הראוי בין חופש הביטוי בכלל וחופש הביטוי

בענייני ציבור בפרט מזה, לבין השם הטוב בכלל ושמו הטוב של איש ציבור בפרט מזה, יש ליתן משקל רב לאינטרס הציבורי בהחלפה חופשית של מידע בענייני ציבור הנוגעים לאישי ציבור.

42. **המערערים ביצעו פרסום חשוב בעל חשיבות ציבורית.** בית המשפט הנכבד אף עמד על כך שבפרסום יש עניין ציבורי, במיוחד עת מדובר באיש ציבור. **לכך נועד תפקיד התקשורת בישראל, לחשוף בפני אור השמש, עוולות ושחיתויות.**

43. ברי, כי בית המשפט הנכבד קמא שגה עת לא נתן את המשקל הנכון בפרשנותו של הפרסום עת לא התייחס להיותו של המשיב איש ציבור. יפים לעניין זה הדברים שנקבעו בע"א 323/98 אריאל שרון נ' עוזי בנזימן, נו(3) 245 (2002) בעמ' 265 :

"כאשר הנפגע מפרסום לשון הרע הוא איש ציבור, והפרסום נוגע לנושא הכרוך בעיסוקיו הציבוריים ושהוא מעניינו של הציבור, הרי שבפרשנות משמעותו של הפרסום לעניין תחולתה על המפרסם של איזו מההגנות הנתונות לו לפי החוק, יש להעדיף את הנוסחה הפרשנית המתיישבת עם עקרון חופש הביטוי על פני הנוסחה הפרשנית המייחסת את עיקר המשקל לזכותו של הנפגע להגנת שמו הטוב."

44. ברי, כי השארת פסיקת בית המשפט הנכבד קמא, כמות שהיא, מהווה פגיעה בחופש הביטוי וצמצום, למרות שאפשרות זאת - לכוות אדם כ"עברייני", קיימת גם לאדם שביצע את העבירה, כפי שהוסבר לעיל.

45. בכך, שגה בית המשפט הנכבד קמא בהקשר זה, ביישום הדין וביישום ההלכה הפסוקה, ולא נתן משקל ראוי ומספיק לחופש הביטוי ולחשיבות הציבורית בפרסום.

46. **המדובר במקרה קלאסי בו נתפס בית המשפט הנכבד קמא, בטעותו, לפירוש דקדקני ומיותר של הרכיב המסוים, כאשר אין כלל מחלוקת כי המשיב ביצע עבירה.**

47. לא זאת בלבד, **בית המשפט אף שגה כאשר לא החיל את הגנת תום הלב על הביטוי "עברייני" בכותרת הכתבה ובידלה מהביטוי "עברייני" שבגוף הכתבה, תוך שהוא בוחן את כותרת הכתבה לבדה, ובמנותק כביכול מהכתבה בשלמותה.**

48. כאמור, בית המשפט קמא קבע בגין הביטוי "עברייני" בגוף הכתבה עומדת למערערים הגנת תום הלב, כאשר נקבע כי המערער האמין באמיתות הפרסום (סעיף 56 לפסק הדין) וכי לא חרג מתחום הסביר (סעיף 58 לפסק הדין).

49. בכל הכבוד, בית המשפט הנכבד קמא טעה, כי בבחינת הגנת תום הלב, "יש לבחון את הכותרת בנפרד מגוף הכתבה ולתן לה משקל רב", ומשכך, יש ליתן לביטוי "עברייני" שבכותרת הכתבה משקל אחר לצורך בחינת תום הלב, תוך שהפנה לע"א 5653/98 פלוס נ' חלוץ, פ"ד נה(5) 865 (להלן "הלכת פלוס") ואולם אין הנדון דומה לראיה.

50. בהלכת פלוס נקבע, כי לכותרת הכתבה לא היה כל עיגון בגוף הכתבה. בענייננו, הכותרת משקפת את גוף הכתבה. כך, אותו הביטוי "עברייין" הכלול בכתבה, מאוזכר גם בגוף הכתבה, ולביטוי זה ניתנה הגנת תום הלב.

51. ברי, כי המערער הסתמך בכתבתו האמורה (שכללה את הביטוי "העברייין" בכותרת) על הודעת המשטרה מיום 17.11.11 שהובאה במלואה בגוף הכתבה, ובה נקבע, בין היתר:

"ממצאי החקירה העלו כי החשוד אריה שקד, מי שהיה עד לאחרונה מנהל קול ישראל ומי שהתחרה עם בן-מנחם במכרז לתפקיד מנכ"ל רשות השידור, פנה למנכ"ל חברת פיל"ת בראשית שנת 2010 וביקש לקבל לידי את דוח האבחון שנערך לבן-מנחם, אבחון אותו לא היה מוסמך לקבל. מנכ"ל חברת פיל"ת פעל ודאג כי דוח האבחון יועבר לידי שקד. לאחר ששקד קיבל לידי את הדוח, הוא מסר אותו לעיתונאים שונים לצורך פרסומו. היחידה, על-דעת ראש להב 433 ניצב דודו מנצור, מצאה כי יש תשתית ראייתית כנגד אריה שקד לביצוע עבירות פליליות של פגיעה בפרטיות, לפי חוק הגנת הפרטיות ועבירה של הוצאת מסמך ממשמורת, לפי חוק העונשין. עוד מצאה היחידה כי נמצאה תשתית ראייתית כנגד ששון עוז, מנכ"ל חברת פיל"ת, לביצוע עבירות של סיוע לפגיעה בפרטיות והוצאת מסמך ממשמורת."

52. בית המשפט הנכבד שגה עת קרא את הכותרת במובחן מן הכתבה וזאת, כאשר הכותרת משקפת את תוכן הכתבה. ממילא היה על בית המשפט הנכבד קמא במיוחד לטענת הגנת תום הלב לקרוא את כל הכתבה. בהלכת שרון בעמ' 262-263:

"השאלה, אם קטעי כתבה שונים מהווים תיאור עובדתי או שיש בהם משום הבעת דעתו גרידא של הכותב, איננה פשוטה, והינה סוגיה עובדתית-משפטית מעורבת" (ע"א 259/89 הוצאת מודיעין בע"מ נ' ספירו [5], בעמ' 55). במישור העובדתי, "[...] על בית המשפט להסיק את מסקנתו על-פי השכל הישר וכללי ההיגיון, לאחר שיעיין בכתבה בשלמותה" (שם). המבחן העיקרי הוא מבחן "הרושם הכללי שיוצר מירקם הכתבה בעיני הקורא הסביר" או "האדם הרגיל" (ע"א 3199/93 קראוס נ' ידיעות אחרונות (להלן – פרשת קראוס נ' ידיעות אחרונות [6]), בעמ' 857). כן ראו: ע"א 723/74 הוצאת עתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ [7], בעמ' 300; ע"א 698/77 ועד עדת הספרדים בירושלים נ' ארנון [8] וחיבורו של א' שנהר דיני לשון הרע [20], בעמ' 314-309. ככלל, על-מנת לקבוע את משמעותו של פרסום בעיני האדם הסביר יש להביא בחשבון גם את ההקשר הענייני שבו נאמר, או נכתב, הדברים מעוררי המחלוקת (ע"א 5653/98 פלוס נ' חלוץ [9], בעמ' 874-876 וע"א 1104/00 אפל נ' חסון (להלן – פרשת אפל [10]), בעמ' 616-618). השימוש במבחן זה יאפשר לעתים להבחין ללא קושי בין קביעת עובדה לבין הבעת דעה, אך לעתים ההבחנה עשויה לעורר ספק (ראו, למשל, ע"א 7/79 הוצאת ספרים "החיים" נ' רשות השידור [11]). לעתים ההבחנה (במישור העובדתי) אינה אפשרית כלל בשל קיום אמירות הניתנות לסיווג הן כ"עובדות" והן כ"סיברות" בלי שאחד

הסיווגים יהיה "נכון" יותר ממשנהו. במקרים שבהם ההבחנה איננה ברורה מתחדד הצורך במערכת שיקולים נוספת על זו המופעלת במישור העובדתי. זהו המישור המשפטי. בגדרו ניתן להפעיל שיקולי מדיניות שיאפשרו לסווג אמירה, אם כקביעת עובדה ואם כסברה, מקום שסיווגה העובדתי-לשוני איננו מוביל למסקנה חד-משמעית. ודוק, סיווג הנעזר בכללי מדיניות משפטית אין משמעו שהאמירה באמת משתייכת לאחת משתי הקטגוריות האמורות – לה בלבד ולא לקטגוריה האחרת – אלא רק שמבחינה משפטית יש להתייחס אליה ככזו."

53. ברי, כי משניתנה הגנת תום הלב בעניין אותו הביטוי בגוף הכתבה, הרי שיש ליתן את אותה הגנה גם על כותרת הכתבה.

54. לא זאת בלבד, על-אף שבית המשפט הנכבד קמא, קבע כי המשיב הינו דמות ציבורית ואף המשיב עצמו העיד כי הוא נמנה עם אנשי המפתח במגזר הציבורי מתוקף היותו לשעבר מנהל קול ישראל בפועל (סעיף 34 לפסק הדין), הרי שבית המשפט הנכבד קמא שגה בבחינת הגנת תום הלב בייחס לביטוי "עברין" שבכותרת הכתבה, עת "שכח" בית המשפט הנכבד קמא לקחת בחשבון כי מדובר בדמות ציבורית ובאיש ציבור המתמודד על משרה ציבורית, אשר במקרה זה יש ליתן משקל מיוחד ונכבד לחופש הביטוי ולזכות הציבור לדעת, וזאת במסגרת פרשנות ההגנות בחוק ויישומן.

ברי, כי היה על בית המשפט הנכבד קמא לבחון את משמעות הפרסום לא רק על-סמך המילים המדויקות שבהן השתמשו המערערים, אלא גם אל מול הנסיבות החיצוניות הסובבות את הפרסום הרע (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281 (24.2.1977)).

55. לפיכך, ראוי היה לאפשר לכלי תקשורת מרחב תמרון גדול במיוחד בכל הקשור לניסוח כותרות של ידיעות, מן הטעם שמדובר בשיקולי עריכה ואין בית המשפט מחליף את תפקידו של העורך הראשי של כלי התקשורת, במיוחד עת עסקינן באיש ציבור אשר הודה הן במשטרה, והן בכלי התקשורת כי ביצע את העבירות שיוחסו לו בכדי לפגוע ולסכל את מינויו של מר בן מנחם בהתמודדותו למנכ"ל רשות השידור, במסגרתו אף התמודד המשיב עצמו.

56. בית המשפט הנכבד קמא שגה בכך ששלל מהמערערים את הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע, בקשר לכותרת הכתבה, וקבע שלא עומדת למערערים הגנת תום הלב. זאת עשה בית המשפט הנכבד קמא, בשגגה, בלא כל יסוד ומבלי שהונחה בפניו כל ראיה או טענה לשלילת חזקת תום ליבם של המערערים.

57. עוד שגה בית המשפט הנכבד קמא בפוסקו למשיב פיצוי גבוה ומוגזם יחסית לביטוי הפוגע לכאורה, לפגיעה הזעומה במשיב, ולמשקלו הנמוך – עת המשיב, איש ציבור, הביא את הדברים על עצמו.

57.1. בית המשפט הנכבד קמא קבע, כי קיים עניין ציבורי בכתבה וחשיבות בפרסום; כי על המשיב עצמו להלין תחילה על עצמו בפגיעת שמו בגין התנהגותו שלו; כי הודעת המשטרה לא היטיבה לשמו של המשיב; וכי נדחו טענותיו של המשיב בגוף התביעה.

על-אף זאת, פסק בית המשפט הנכבד קמא למשיב פיצוי בגובה של כ-40% מהפיצוי המקסימלי האפשרי ללא הוכחת נזק (משלא הוכחה כוונה לפגוע), ובכך שגה בית המשפט הנכבד קמא, בפוסקו פיצוי גבוה למשיב, יחסית לאופי הפרסום הפוגע, לפגיעתו המזערית במשיב ולמשקלו יחסית לכלל הפרסום.

57.2. עוד שגה בית המשפט הנכבד קמא, בכך ששקל כשיקול לחומרא בקביעת הפיצוי את העובדה שהמערערים לא פרסמו עדכון בדבר אי-העמדת המשיב לדין. כאשר מחד, המשיב לא המציא, לא מסר ולא עדכן ואף הסתיר את החלטת הפרקליטות בדבר אי-העמדתו לדין בידו; ומאידך, החלטת הפרקליטות בדבר אי-העמדתו לדין ניתנה ביום 23.6.14 והומצאה למערערים על-ידי הפרקליטות רק בעיצומו של ניהול המשפט.

57.3. בית המשפט הנכבד קמא שגה בהקשר זה, גם בהתעלמו מעילת הסגירה. בענייננו, תיק החקירה נגד המשיב נסגר בנימוק של "חוסר עניין לציבור" – למרות שביצע את העבירות שיוחסו לו - בשל נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המשיב, דבר המטיל כתם על המשיב ופוגע בשמו הטוב. יפים בעניין זה דבריו של בית המשפט העליון ב בג"ץ 4372/11 פלוני נ' **מדינת ישראל**, פורסם בנבו - 17.12.2015) בסעיף 14:

"לעילת הסגירה יש נפקות מעשית, מעבר לתחושתו האישית של החשוד, לנוכח העובדה כי תיק שנסגר שלא מחמת היעדר אשמה, מופיע ברישום המשטרה הפנימי... סיווג עילת סגירת התיק שלא על דרך של היעדר אשמה, עלול לפגוע בשמו הטוב של האדם, להטיל עליו "סטטיגמה" של מי שמעורב בפלילים, ולפגוע בפרטיותו (בג"ץ 7256/95 פישלד נ' מפכ"ל המשטרה, פ"ד (נ) 5, 1, 9 (1996)). כך, סגירת התיק בעילה של חוסר ראיות מספיקות מותרת, בעיני כל מי שנחשף לכך, ספק בדבר חפותו של החשוד (שם, בעמ' 10-11). יפים, בהקשר זה, דברי השופט י' זמיר, בבג"ץ 4539/92 קבלדו נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד (נ) 3, 50, 54 (1996) (להלן: עניין קבלדו): "שמו הטוב של אדם הוא נכס יקר. חשד פלילי שהועלה נגד אדם הוא כתם שהוטל בשם הטוב. וכי מי לא ירצה להסיר כתם זה? לעניין זה, יש הבדל בין סגירת תיק בשל חוסר ראיות לבין סגירת תיק בשל חוסר אשמה, גם אם לא ניתן לכך פרסום ברבים. אפשר להבין ללבו של אדם, המשוכנע שהוא חף מפשע, כאשר הוא דורש כי חשד שהועלה נגדו ימחק לחלוטין, ובתיק שנפתח נגדו ירשם כי התיק נסגר כיוון שהתברר כי אין הוא אשם..."

משכך, אין במהות עדכון סגירת התיק מחוסר עניין לציבור כדי להוות שיקול לחומרא בקביעת גובה הפיצוי, באשר עילת הסגירה עצמה מהווה פגיעה במשיב.

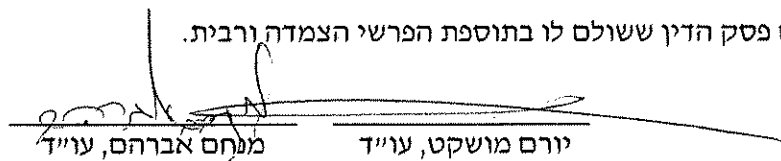
58. מכל זאת, שגה בית המשפט הנכבד קמא, בפוסקו למשיב פיצוי גבוה יחסית למשקל הפרסום הפוגע לכאורה, למהותו, לפרסום בכללותו, ולעובדה לפיה נדחתה מרבית תביעתו.

ד. סוף דבר

59. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל ערעור זה ולהורות על ביטול חלקי של פסק הדין, המטיל על המערערים אחריות לפרסום לשון הרע נגד המשיב ואשר דחה את הגנות המערערים.

60. המערערים מבקשים מבית המשפט לעשות משפט צדק, על-מנת ש"לא יצא חוטא נשכר".

בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיב בהוצאות ערעור זה ובשכ"ט עו"ד בתוספת מע"מ וכן לחייב את המשיב בהשבת סכום פסק הדין ששולם לו בתוספת הפרשי הצמדה ורבית.

יורם מושקט, עו"ד מנחם אברהם, עו"ד

י. מושקט, משרד עורכי דין
ב"כ המערערים

תל אביב, היום כ"ד אדר תשע"ז (22 מרץ 2017).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת מרים ליפשיץ-פריבס

תובע

**אריה שקד
ע"י ב"כ עו"ד יגאל חברוני
נגד**

נתבעים

**1. עיתונות זהב בע"מ ח.פ. 512196650
2. יואב יצחק
ע"י ב"כ עו"ד יורם מושקט**

פסק דין

1

2

3 1. לפני תביעה בעילה של לשון הרע בגין פרסום של הנתבעים באינטרנט בעניינו של התובע,
4 בכינויו בין השאר, כעברין.

5

6

הפרסום:

7

8 2. הנתבע 2, עורך אתר האינטרנט www.News1.co.il (להלן - "האתר") המופעל ע"י הנתבעת 1
9 פרסם ביום 9.3.13 כתבה באתר (נספח א' לכתב התביעה, להלן - "הכתבה") שכוותרתה:
10 "העברין אריה שקד מנסה לשוב לזירה". בגוף הכתבה נאמר בין היתר בנוגע לתובע: "עברין
11 שביצע שורה של עבירות פליליות ומעשיו נחקרו על-ידי המשטרה" וכי הוא סולק מראשות
12 השידור (להלן - "הפרסום").

13

14

טענות התובע:

15

16 3. התובע, עיתונאי בכיר ששימש בעבר מנהל רדיו "קול ישראל" ברשות השידור, התמודד במועד
17 הגשת התביעה על תפקיד חבר וועד באגודת העיתונאים בירושלים. הנתבעת 1 (להלן -
18 "הנתבעת") היא חברה פרטית אשר הפעילה את אתר News1 שהנתבע 2 (להלן - "הנתבע")
19 הוא עורכו ומי שכתב את הכתבה.

20

21 4. הנתבעים פעלו לטענת התובע, כשלוחים של אחרים שביקשו לפגוע בשמו הטוב, בפרסום דברי
22 בלע וכזב ותוך התעלמות מכללי האתיקה העיתונאית. מטרת הפרסום הייתה, להשמיץ
23 ולהכפיש את שמו כאיש מקצוע במגזר הציבורי בדומה להתנהלותם ביחס לאנשי ציבור
24 אחרים.

25

26 5. במסגרת הליך שהתברר בת.א. 2713/07 (להלן - "תביעה קודמת") בעניין פרסום אחר של
27 הנתבעים בעניינו באתר, מיום 21.12.06 נקבע בפסק הדין של כב' השופטת ש' רנר מיום 6.2.12
28 כי עסקין בפרסום המהווה לשון הרע (פסק הדין צורף כנספח א' לתצהירו של התובע). בטרם

1 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 ניתן פסק הדין בתביעה הקודמת, כבר ביום 25.06.11 חזרו ופרסמו הנתבעים כתבה אחרת
- 2 שהיה בה משום הוצאת לשון הרע כנגדו (נספח ב' לתצהיר התובע).
- 3 6. לאחר שניתן פסק הדין בתביעה הקודמת פורסמה הכתבה נשוא התביעה שנועדה לפגוע בשמו
- 4 הטוב ולבזותו, מתוך מטרה לפגוע בסיכוייו להיבחר לאגודת העיתונאים או לזכות בכל תפקיד
- 5 בכיר אחר. הנתבעים, לא חזרו בהם מהאמירות הפוגעות בפרסום ולא הסירו את הפרסום
- 6 מהאתר. פניותיו אליהם, בדרישה להתנצל על הפרסום, לא נענו (נספח ב' לכתב התביעה).
- 7
- 8 7. התובע טוען כי האמירות כנגדו בפרסום אינן אמת וכי הפרסום, נעשה בחוסר תום לב ובידיעה
- 9 של הנתבעים כי אין בהן שמץ של אמת. הכתבה פורסמה, מבלי לבקש תחילה את תגובתו עליה
- 10 ופגעה קשות בשמו הטוב ובתדמיתו הציבורית המקצועית כמו גם בהמשך דרכו המקצועית
- 11 הטעונה שם טוב ויושרה בעיני הציבור.
- 12
- 13 8. התובע הוסיף וטען, כי הוא מעולם לא היה חשוד ואף לא נחקר במשטרה בגין חשד להונאה.
- 14 הוא לא סולק מראשות השידור ולא "סודרו לו מרשות השידור פיצויים בסכום משמעותי" כי
- 15 אם שולמו לו פיצויים בהתאם לחוק. הוא אף הגיש תביעה לבית הדין האזורי לעבודה
- 16 בירושלים כנגד רשות השידור, בה הועסק, בגין פגיעה בזכויותיו.
- 17
- 18 9. התובע, העמיד את תביעתו בגין נזקו בסך של 140,389 ₪ על פי חוק איסור לשון הרע,
- 19 התשכ"ה- 1965 (להלן- "החוק") בהתאם להוראות סעיפים 7 א. (ב), (ג) ו-ו(ה) לחוק, ללא
- 20 הוכחת נזק. בנוסף, ביקש שתינתן לו רשות לפיצול סעדים להיפרע מהנתבעים בגין נזקים
- 21 אחרים שנגרמו לו מחמת הפרסום.
- 22
- 23 **טענות הנתבעים:**
- 24
- 25 10. הנתבעים טענו מנגד כי התביעה הקודמת שהוגשה נגדם נדחתה וכי הקביעות של בית המשפט
- 26 בעניין האחריות לאותו פרסום, היו בהתייחס לעיתונאי המנוח ב' מוסקוביץ' ז"ל שערך את
- 27 הכתבה נשוא אותה תביעה שפורסמה בבלוג מטעמו.
- 28
- 29 11. הנתבעים הודו באחריותם לפרסום דנן, שנעשה בהתאם לחובתם העיתונאית לפרסם מידע
- 30 חדשותי, בעייתי וחיוני שיש בו עניין לציבור. החשיבות בפרסום נעוצה בין השאר בכך שהתובע
- 31 התמודד לתפקיד בכיר באגודת העיתונאים וראוי, שהמעשים המיוחסים לו בכתבה יובאו

- לידיעת הציבור. הגילויים והפרסומים בכתבה, הינם אמת והיה בהם עניין לציבור, מה שמקים
הגנה מכוח החוק.
12. התובע, מונה לתפקיד מנהל קול ישראל באופן בלתי חוקי ובשל קשריו עם מנהל רשות השידור
דאז, מר שקלאר. בעקבות דו"ח מבקר המדינה שפורסם בעניינו של התובע, הופסקה כהונתו

2 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- כמנהל קול ישראל. במסגרת התמודדותו במכרזים לתפקיד מנהל רשות השידור ומנהל קול
ישראל, ניסה התובע לשבש את עבודת חברי ועדת המכרזים ולהשפיע עליהם כדי להביא
לפסילה של מתמודדים אחרים ובראשם, מר יוני בן מנחם. התובע, אף התראיין לערוץ 2
כשהוא חובש פאה לראשו, פניו מואפלות וקולו משובש הטיח האשמות במועמדים אחרים על
מנת להביא לפסילתם כאמור. בנוסף, קיבל התובע לידי ממוכ"ל חברת פיל"ת את דו"ח
האבחון שנערך למתמודד יוני בן מנחם (להלן - "דו"ח האבחון") והוא אף העבירו לעיתונאים,
לצורך פרסומם. על כך הוגשה תלונה למשטרה ע"י מר בן מנחם ונפתחה חקירה כנגד התובע.
13. תוצאות חקירת המשטרה הביאו להודעה לעיתונות מהמשטרה מיום 17.11.11 לפיה:
"היחידה, על-דעת ראש להב 433 ניצב דודו מנצור, מצאה כי יש תשתית ראייתית כנגד אריה
שקד לביצוע עבירות פליליות של פגיעה בפרטיות, לפי חוק הגנת הפרטיות ועבירה של הוצאת
מסמך ממשמורת, לפי חוק העונשין. עוד מצאה היחידה כי נמצאה תשתית ראייתית כנגד ששון
עוז, מנכ"ל חברת פיל"ת, לביצוע עבירות של סיוע לפגיעה בפרטיות והוצאת מסמך ממשמורת"
(להלן - "הודעת המשטרה, נספח 1 לכתב ההגנה). לאחר פרסום הודעת המשטרה, הודה התובע
בכלי התקשורת כי הוא אכן עשה שימוש בדו"ח האבחון.
14. התובע, קיים קשרי שוחד והונאה עם גורמים שונים בכללם, מנכ"ל פיל"ת מר ששון עוז כפי
שנחשף בכתבה מיום 19.11.11 שהתובע מלין גם כנגדה. דו"ח ביקורת שפרסמה המבקר
הפנים של רשות השידור הגב' איתנה גרגור מלמד כי התובע, בתפקידו כמנהל קול ישראל,
אישר בשנת 2010 תשלומים חריגים ובתעריף שגוי, למנכ"ל פיל"ת. בנוסף, בחודש אפריל 2011
אישר התובע לחברת פיל"ת תשלום עבור חודש ספטמבר אף שדרישה קודמת בגדון, נדחתה.
בנסבות אלו נטען כי התובע, בצוותא עם מנכ"ל פיל"ת, ביצעו לכאורה עבירות של שוחד שלא
נחקרו ע"י המשטרה ממניעים זרים. זאת ועוד, כפי שעולה מדו"ח מבקר המדינה (ב61) התובע
פעל באופן בלתי תקין, מטעה וזדוני כדי לקדם מקורב לו לתפקיד "פרויקטור לטכנולוגיות".
15. הכתבה, עוסקת בביקורת על התובע שהגיש מועמדות לתפקיד הדורש אמינות, יושרה וניקיון
כפיים. מועמדותו. עוררה ביקורת מצד גורמים שונים לרבות מטעם האגודה לזכות הציבור

- 28 לדעת בפנייתה אל נשיאת מועצת העיתונות, השופטת בדימוס דליה דורנר.
- 29
- 30 16. לעניין הפיצויים ששולמו לתובע מרשות השידור טענו הנתבעים, כי הללו שולמו לפנים משורת
- 31 הדין שכן היה בעבירות שבוצעו על ידו כדי להביא לפיטוריו ללא פיצויים כלל.
- 32
- 33 17. בנסיבות אלו טענו הנתבעים כי עומדות להן ההגנות על פי סעיפים 13, 14 (4) (11), 15 (2) (4)
- 34 (5) לחוק איסור לשון הרע.
- 35
- 36

3 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 דיון והכרעה:
- 2 המסגרת הנורמטיבית:
- 3
- 4 18. בחינת פרסום, אם הוא מהווה לשון הרע נעשית במספר שלבים: תחילה, יש לברר האם הביטוי
- 5 בו נקט הנתבע הוא בבחינת לשון הרע קרי: משפיל, מבוזה או פוגע כמבוא בסעיף 1 לחוק,
- 6 בהתאם לאמות המידה המקובלות על האדם הסביר. כמו כן, אם הוא עולה כדי "פרסום"
- 7 במובנו על פי החוק. ככל שהמענה חיובי לבחינות האמורות, ייבחנו ההגנות להן טוען נתבע
- 8 ולבסוף תתברר שאלת הפיצוי (ע"א 6903/12 א"א Canwest Global Communications
- 9 Corp נ' אלי עזר, 22.7.15, להלן - "פרשת עזר", פסקאות 9-12).
- 10

- 11 חופש הביטוי והזכות לשם טוב:
- 12
- 13 19. חוק איסור לשון הרע תכליתו להבטיח שמירה על כבוד האדם בזכותו לשם טוב בפרסומים
- 14 לגביו ובה בעת שמירה על עיקרון חוקתי אחר לחופש הביטוי והעיתונות ובזכות הציבור לדעת
- 15 (דנ"א 2121-12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך, 18.09.14, להלן - "דנ"א דיין", בפסקה 19
- 16 לפסק הדין מפי הנשיא גרוניס. עוד ראו: ע"א 8345/08 עופר בן נתן נ' מוחמד בכרי, 27.07.11
- 17 פסקה 19 לפסק דינו של השופט דנציגר, להלן - "פרשת בכרי"). הזכות לשם טוב היא זכות
- 18 רחבה שנועדה להגן על תהליכי העצמית ועל כבודו של אדם. "כבוד האדם ושמו הטוב
- 19 חשובים לעיתים לאדם כחיים עצמם, הם יקרים לו לרוב יותר מכל נכס אחר" (ע"א 214/89
- 20 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג (3) 856) בבחינת "טוב שם משמן טוב". מנגד, חופש הביטוי "חיוני
- 21 להבטחת תקינותו של ההליך הדמוקרטי, הבנוי על הבעת הרצון והדעה החופשית של כל
- 22 אדם; הוא מהווה יסוד רעיוני ומעשי לשלטון הנבחר בבחירות חופשיות, בהליך שעיקרו

23 **חופש דעה ובחירה** (ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, 14.8.08, פסקה 13 לפסק הדין של
24 השופטת פורקצ'יה). בדנ"א דיין עמד כב' הנשיא גרוניס על כך שהאיוון בין הזכויות קיבל
25 ביטוי באופן בו עוצב חוק איסור לשון הרע: בשלב הראשון, כאשר בוחנים את הביטוי הפוגע
26 על פי ההגדרות שבסעיפים 1 ו-2 לחוק, בולט כובד המשקל על כבוד האדם ושמו הטוב. עם
27 זאת, בשלב הסייגים וההגנות שנקבעו בחוק, קיימת העדפה לחופש הביטוי על פני שמו
28 השמירה על שמו הטוב של אדם (פסקאות 19-20).
29
30 20. על בית המשפט לבצע את מלאכת האיוונים בין הזכות לכבוד ולשם טוב ובין הזכויות האחרות
31 כבעניינינו, חופש הביטוי וחופש העיתונות להגשת זכות הציבור לדעת. כך מצינו בפסק הדין
32 של הנשיא גרוניס בדנ"א דיין בו כובד המשקל ניתן דווקא לעיקרון חופש הביטוי לעיתונות
33 אחראית על פני הפגיעה בשמו הטוב של הנפגע. מנגד, דעת המיעוט באותה פרשה, מפי כב'
34 השופט רובינשטיין לפיה העדפה של חופש הביטוי באותן נסיבות יש בה כדי לשחוק ולצמצם
35 את הזכות לכבוד האדם: "חובתנו להגן על כבוד האדם ועל שמו הטוב לא פחות ואולי יותר

4 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

1 מאשר על חופש הביטוי העיתונאי" (פסקה א'). המתח התמידי בין אותן זכויות יסוד, כל אחת
2 חשובה כשלעצמה, טעון הכרעה ביצירת איזון ראוי ביניהן בכל שלבי בירור התביעה בעילה של
3 שלון הרע (פסקה 12 בפסק הדין של השופט פוגלמן בפרשת עזור).
4
5 21. על יצירת האיוון בין הערכים הנוגדים מצינו ברע"א 1520/03 בן גביר נ' דנקנר, 12.11.06
6 (להלן - "פרשת בן גביר"): "נקודת האיוון הראויה בין הערכים הנוגדים – חופש הביטוי מול
7 הזכות לשם טוב – נחתכת על פי משקלם היחסי של ערכים אלה. האיוון מושג כפרי הערכה
8 ערכית-עקרונית, תוך יישום הערכה מושגית זו על נסיבותיו המיוחדות של המקרה. הערכה
9 שונה של המשקל היחסי הניתן לכל אחד מהערכים הנוגדים מביאה מאלה לנקודת חיתוך
10 שונה בהתמודדות ביניהם, ולקביעת נורמה שונה הנובעת ממנה" (פסקה 1).
11
12 22. אחד השיקולים העיקריים שיש להביא בחשבון עת מאזנים בין הזכויות השונות היא מידת
13 העניין הציבורי ומידת ההשפעה הפוטנציאלית שלו על החיים הציבוריים (פרשת עזור פסקה
14 11; ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נחנ3) 558 להלן - "פרשת שוקן", בעמ'
15 570). ברע"א 3614/97 יצחק נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, פ"ד נג(1) 26, 79 נקבעו
16 הגדרים להגנה בפרסום בנוגע לאישיות ציבורית: "למסגרת של אישיות ציבורית" נכנסים
17 מי שנושאים במשרות בכירות במוסדות הציבור, כמו שרי ממשלה, מנהלים כלליים של
18 משרדי ממשלה וכו'. בכך אין כדי למצות את הקטגוריה האמורה. המדובר בקטגוריה רחבה
19 יותר. הרחלת כל מי שמתחבר רחב או אחל של החברה – חברים, חברים, חברים, חברים –

17
 20 הגיע לעמדה, אשר מביאה אותו לאור הזרקורים...". יפים לענייננו דבריו של השופט ריבלין
 21 בע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין – אורבך, 08.02.12, להלן – "פרשת אילנה דיין":
 22 "מקום מיוחד שמור, במסגרת איזון זה, לביטויים בעלי חשיבות ציבורית. שיג ושיח חופשי
 23 בנושאים ציבוריים מצוי בלב-ליבו של חופש הביטוי (ראו גם עניין בן גביר, בפס' 16 לפסק
 24 דיני). הוויכוח הציבורי ראוי לו שיהא חופשי, איתן, חסר מעצורים ואף בוטה (דברי השופט
 25 ברנן ב-Sullivan הנ"ל). בחברה חופשית – אחדות הדעות היא נטל. עתים השקט הוא רפס;
 26 השקט אינו חופש והדומיה אינה הרמוניה (עניין בן גביר הנ"ל)...". ועוד: "ככל שיש ספק
 27 בשאלה אם הדיבור שבמחלוקת ראוי להגנה – מוטב לטעות לטובת חופש הביטוי וחופש
 28 העיתונות (דברי השופט Stone בפרשת Jones v. Opelika, 316 U.S. 584, 623 (1942) (Stone, J.
 29 dissenting))" (פסקה 79).

בחינת הפרסום:

- 30
 31
 32
 33 23. סעיף 1 לחוק קובע: "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –
 34 (1) להשפיל אדם בעיני חבריו או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
 35 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;

5 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו
 2 או במקצועו...".
 3 בחינה של הביטויים בפרסום נעשית בהתאם למבחנו של האדם הסביר. המבחן הוא
 4 אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת מהפרסום (ע"א 7380/06 דרור
 5 חוטר-ישי נ' מרדכי גילת, 02.03.11, פסקה 37; א' שנהר, דיני לשון הרע (תשנ"ז), עמ' 122,
 6 להלן – "שנהר"; פרשת שוקן, עמ' 567). ודוק: יש לבחון האם הביטוי "עלול" לגרום לכל
 7 אחת מן התוצאות המפורטות בסעיף 1 לחוק לשון הרע (כן ראו: שנהר, עמ' 121).
 8
 9 24. טוען התובע עסקינן בלשון הרע בפרסום. הן בכותרת הכתבה: "העברייני אריה שקד מנסה
 10 לשוב לזירה" והן באמירות בגוף הכתבה: "העברייני אריה שקד, שביצע שורה של עבירות
 11 פליליות ומעשיו נחקרו על ידי המשטרה, מנסה לשוב לזירה... שקד נחשד בשורה של
 12 מעשים בלתי חוקיים... וניסה להטות מכרזים, במסגרתם התמודד על תפקיד מנהל הרדיו
 13 ועל תפקיד מנהל רשות השידור. עוד קודם לכן העלו ממצאי מבקר המדינה חשד לקשרי
 14 שוחד בינו לבין מנהלי חברת פיל"ת. בעקבות מעשים נוספים שביצע, נפתחה נגדו חקירה
 15 משטרתית... שקד סולק, כידוע מתפקידי ניהול ברשות השידור, לאחר שביצע עבירות

- 16 **המורות ומחמת ממצאי המשטרה..".**
- 17
- 18 25. על פי מבחנו של האדם הסביר מצאתי כי הכינוי שניתן לתובע בכותרת הכתבה - 'עבריי' ש
- 19 'בצע שורה של עבירות פליליות' יש באלו כדי לשים אותו ללעג, להשפילו ולבזותו בעיני
- 20 הבריות. הכותרת, מייחסת לתובע התנהגות, שלא נותר לו לקורא לבחון אם היא בעלת אופי
- 21 שלילי שעה שהתובע אופיין וסווג כבר כעבריי. ככלל, תווית של עבריי יש בה כדי לפגוע בשמו
- 22 הטוב של אדם, במשרתו ובעיסוקו ויפיים הדברים משעסקין במי שנושא בתפקיד ציבורי,
- 23 כבעניינו. אין חולק, כי הכתבה מהווה פרסום כמשמעו בסעיף 2 לחוק ונימצא כי היא
- 24 פורסמה בעיתוי, שנועד לפגוע במועמדות של התובע לאגודת העיתונאים. על הפרסום ערב
- 25 הבחירות העיד הנתבע: **"רציתי שציבור העיתונאים, שהולך לבחירות, ידע מי האיש ומה**
- 26 **עשה וכיצד התנהג בעניינים שונים.."** (עמ' 44 שורה 27).
- 27
- 28 26. אמנם, הבעת דעה מותרת ככל שההתבטאויות בכתבה היו לבירור ההתאמה של התובע
- 29 לתפקיד עליו הוא התמודד לרבות, לעניין היושרה המצופה ממתמודד. עם זאת, הביטויים
- 30 הפוגעניים בהצגת עובדות, משל היו כהווייתן, על היות התובע עבריי שביצע שורה של עבירות
- 31 פליליות, יש בהם משום לשון הרע. **בפרשת שוקן קבע כב' הנשיא ברק: "הבעת דעה נתפסת,**
- 32 **בעיני האדם הסביר, כפוגענית פחות מהצהרת עובדה. בניגוד לפרסום עובדה אשר מתיימר**
- 33 **לדווח על התרחשות שאירעה במציאות"** (עמ' 568). הנה כי כן, התיימרות הנתבעים לפרסם
- 34 "עובדות" על התובע, נתפסת בעיני האדם הסביר כפוגענית ומבזה.
- 35 לאור האמור, הגעתי לכלל מסקנה כי ביטויים אלה הם בבחינת לשון הרע.

6 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 **הגנות בפרסום:**
- 2 **פרסום מדו"ח מבקר המדינה:**
- 3 27. סעיף 13 לחוק קובע: **"לא ישמש עילה למשפט פלילי או אזרחי- ... (4) פרסום על ידי מבקר**
- 4 **המדינה בתוקף תפקידו או פרסום כאמור מטעמו....(11) פרסום נכון והוגן - מלא, חלקי או**
- 5 **תמציתי - של מה שפורסם קודם לכן בנסיבות האמורות בפסקאות (1), (3), (4)".**הגנות
- 6 המופיעות בסעיף 13 לחוק הן "הגנות מוחלטות". משמע, המפרסם לשון הרע בנסיבות
- 7 הנכנסות לגדרו, נהנה מאותה חגנה גם אם הפרסום אינו אמת או אם נעשה בזדון. לאור
- 8 גדריה של ההגנה, שחלה כאמור גם על פרסום שקרי וזדוני, ניתן לה בהלכה הפסוקה פירוש
- 9 דווקני והיא תיבחן על פי אמות מידה אובייקטיביות (שנהר, עמ' 191-193). מפרסם המבקש
- 10 להנות מהגנת סעיף 13 (11) **"חייב להבהיר כי אין הוא מתאר עובדות אלא פרסום קודם,**
- 11 **המבוסס על מקורות אמינים ונאמנים"** (עמ' 193-194).

- 11 וההגנה המוחלטת תישלל מהפרסום אם ייצור את הרושם שאימת את הסענות שהועלו
12 בפרסום הקודם. זאת ועוד: המפרסם חייב להבהיר בצורה מדויקת את מהות המקור שעליו
13 הוא מסתמך, שכן הקורא הסביר יוכל להעריך את מהימנות הפרסום רק אם ידע את
14 הפרטים המלאים בנוגע למקור, לרבות הפרטים היוצרים ספק בדבר מהימנותו" (שנהר, 205).
15
16
17 28. בענייננו, תולים הנתבעים את ההגנה בדו"ח מבקר המדינה שפורסם. בכתבה נאמר: "עוד
18 קודם לכן העלו ממצאי מבקר המדינה חשד לקשרי שוחד בינו לבין מנהלי חברת פיל"ת".
19 הפרסום, אינו פרסום של מבקר המדינה החוסה תחת הגנת סעיף 13(4) לחוק והנתבעים, אף
20 לא הוכיחו כי הוא נהנה מהגנת סעיף 13(11) לחוק. שכן, הנתבע הסיק בכתבה למסקנות
21 אישיות שלו מדו"ח מבקר המדינה, ללא הצגת הדו"ח או חלקים ממנו מהן יוכח כי המבקר
22 מצא חשד לקשרי שוחד בין התובע למנכ"ל פיל"ת. בחלקי הדו"ח שהובאו כראייה מטעמו,
23 קיימת ביקורת על העסקה של פרזייקטור חיצוני מבלי לשלוח אצבע מאשימה בדבר חשד
24 לשוחד. אוסיף, כי לא הובאו בכתבה פרטים מדויקים על ממצאי המבקר, על מנת שיהא בידי
25 הקורא הסביר להעריך את מהימנות הפרסום ולדע, אם הוא מבוסס על מסקנות המבקר או
26 שמא על מסקנות הנתבע על היות התובע עבריין.
27
28 29. לאור כל האמור, לא עומדת לנתבעים ההגנה מכוח סעיפים 13(4) ו-13(11) לחוק.
29
30
31 **אמת בפרסום:**
32
33 30. סעיף 14 לחוק קובע: "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר
34 שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה
35 אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש". על מנת שתעמוד לנתבע הגנת אמת
בפרסום, עליו להוכיח קיומם של שני יסודות מצטברים: האחד, כי הפרסום המהווה לשון

7 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 הרע היה אמת. השני, כי קיים עניין ציבורי בפרסום (שנהר, עמ' 215, פרשת אילנה דיין פסקה
2 89) ב"משקל הסגולי הנחוץ כדי להצדיק את הפגיעה בשם הטוב" (דנ"א 7325/95 ידיעות
3 אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב(3) 1, 33, להלן - "דנ"א קראוס").
4
5 31. מהי "האמת" אליה כיוון סעיף 14 לחוק? בדנ"א דיין קבע הנשיא גרוניס כי האמת היא "אמת
6 משפטית": "האמת המשפטית נבדלת מ"אמיתות" אחרות, בין השאר בכך שיש לה תכליות
7 מיוחדות. היא נאמרת לרוב עם מטרה בהפגנת האמת הציבורית, ואינה אמיתות

ממנו חנה היא נעדרת לטובת אבן הברזל המהווה ביטחון המשפט, ויש לה היבטים רבים שהם פונקציונליים במהותם. המשפט אינו מבקש להכריע במחלוקות העמוקות "בשאלת האמת" הקיימות בעולמות תוכן אחרים, והאמת המשפטית איננה מתיימרת להיות אמת אבסולוטית או אותה אמת צרופה פילוסופית" (פסקה 25). עוד נקבע כי האמת, לצורך הגנת "אמת דיברתי" היא "האמת העובדתית כפי ש"הוקפאה" בזמן הפרסום" (שם, פסקה 33). היינו, אם לאחר הפרסום יתגלו ראיות חדשות שיש בהן כדי ללמד על כך שהפרסום כוזב, לא תחול הגנת "אמת דיברתי". באותו הליך נאמר מפי כבי' השופט פוגלמן כי כאשר עסקין בפרסומים באינטרנט, המפרסם נושא באחריות להם כל עוד הם זמינים ברשת. במצב דברים זה, ייתכן ויש להטיל על המפרסם חובה לתקן או לעדכן את הפרסום על מנת שתחול על המפרסם הגנת "אמת דיברתי" (פסקה 3 לפסק הדין).

עניין ציבורי:

32. באשר לתנאי הנוסף, הדורש כי הפרסום יעסוק ב"עניין ציבורי", נקבע בפרשת אילנה דיין: "ככלל, עניין ציבורי הוא 'עניין שידיעתו ברבים רלוונטית להגשמת מטרה ציבורית או שיש לציבור תועלת בידיעה לגביה – אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים ציבוריים ואם לשם שיפור אורחות חייו" (בפסקה 100); ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607, 621 להלן – "פרשת אפל". עניין ציבורי הוא מושג רחב, המתייחס גם לחשיבות שבדין הציבורי בנושא חברתי או פוליטי כמו גם אם הוא מתייחס לדמות ציבורית (פרשת בן גביר, פסקה 21 לפסק דינו של השופט ריבלין). אדם, ייחשב לדמות ציבורית ככל ש "נגיעתו לענייני ציבור והשפעתו עליהם הן רבות יותר, וככל שהופעתו בציבור וגישתו לאמצעי התקשורת רבות יותר. יש שעקב מעורבותו של אדם בעניין הנוגע לציבור יש לראותו כ'דמות ציבורית' לצורך העניין הנדון, ויש שהמעמד הציבורי נקבע בשל היותו נושא משרה ציבורית או תפקיד ציבורי. מכל מקום, 'דמות ציבורית' היא דמותו של מי שיש לו נגיעה לענייני ציבור והשפעה עליהם" (פרשת אפל, עמ' 620).

33. אין לדמות ציבורית להליך כנגד הפרסום הפוגע בן, לאור התועלת החברתית בקבלת מידע עליו בהיותו מי שמשפיע על חיון של הפרט. אנשי ציבור, "נוטלים על עצמם מעצם מעמדם ותפקידם סיכונים הקשורים בהתנכלות לשמם הטוב. כמובן, אין בכך כדי להצדיק פגיעה

8 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 בשם הטוב, שהוא היקר בנכסיהם, אך יש בכך כדי להחליש את המשקל שיש ליתן לשיקול
- 2 זה ביחס לחופש הביטוי" (פרשת אבנרי, בעמ' 866). עם זאת, לאישי ציבור קיימת נגישות
- 3 גבוהה יותר לאמצעי התקשורת ולפיכך הם בעלי יכולת גבוהה יותר, להתגונן ולהגן על שמם

- 4 הטוב (פרשת אילנה דיין, פסקה 106 לפסק דינו של המשנה לנשיאה ריבלין).
- 5
- 6 34. הפרסום נשוא התביעה, עניינו במי שיהיו במשך שנים ארוכות בתפקידים בכירים ברשות
- 7 השידור ובמועד הפרסום, התמודד על תפקיד בכיר באגודת העיתונאים בירושלים. אגודה,
- 8 כמובא בכתבה, "שתפקידה להנהיג עיתונאים, לשמור על זכויותיהם, ולהיאבק למענם
- 9 ובקרבתם לשמירת כללי האתיקה". ברי, כי לעיתונות יש השפעה על חיי הפרט ועל דעת הציבור.
- 10 בהתאם לכך, ההשלכות מהכתבה צפוי שיהיו לא רק על "ציבור העיתונאים" כי אם כלל
- 11 הציבור עשוי להיות מושפע מתוצאות הבחירות לאגודת העיתונאים. שעה שהתובע הציג את
- 12 מועמדותו לתפקיד ציבורי ובעל השפעה ציבורית, הוא נהיה לדמות ציבורית גם אם לא ייבחר
- 13 לתפקיד בסופו של יום. יפים הדברים גם לפי דבריו של התובע שהעיד על עצמו כי הוא נמנה
- 14 עם "אנשי מפתח במגזר הציבורי" (סעיף 6 לכתב התביעה). נימצא אם כן, כי קיים עניין
- 15 ציבורי בחשיפת מידע בפני בציבור על המועמדים לאור מעמדה של האגודה בציבור ולצורך
- 16 גיבוש עמדת בקרב הבוחרים לאגודה.
- 17
- 18 35. הכתבה, עוסקת במעשים שביצע או לא ביצע התובע ובפעולותיו והתנהלותו עוד מתקופת
- 19 עבודתו ברשות השידור העשויים ללמד על שאלת התאמתו לתפקיד, לשיטת התובע. בעצם
- 20 ההתמודדות של התובע לתפקיד ציבורי, הוא נוטל על עצמו מטבע הדברים את 'הסיכון'
- 21 לפגיעה בשמו הטוב על מנת שתמומש הזכות לחופש הביטוי מקום בו קיים עניין ציבורי
- 22 בפרסום. הנה כי כן, אני קובעת כי התקיים בעניינו יסוד ה"עניין הציבורי" בפרסום בהתאם
- 23 לסעיף 14 לחוק.
- 24
- 25 36. יוטעם כי בעת פרסום הכתבה טרם התקבלה החלטה בפרקליטות על אי העמדה לדין של
- 26 התובע כי אם הרבה לאחר הפרסום. עם זאת, נקבע בפרשת דיין כי: "לא אחת אכן יהא
- 27 עניין ציבורי בפרסום הנוגע למעשים פליליים. אין מקום להניח כי העובדה שמעשים אלה
- 28 נדונים במסגרת הליך משפטי תבטל את העניין הציבורי בהם" (פסקה 41 לפסק הדין מפי
- 29 הנשיא גרוניס).
- 30 37. מן הכלל את הפרט, נדרשתי לבחינת המסכת העובדתית בעניין האמת שבפרסום בביטוי
- 31 "העברין אריה שקד". האם, התובע הוא אכן עבריין.
- 32
- 33 38. הוכח, כי התנהלה חקירה פלילית כנגד התובע. בסיומה נמסרה חודעה לעיתונות מטעם דובר
- 34 המשטרה ביום 17.11.11 (נספח 1 לתצהיר התובע) לפיה: "ממצאי החקירה העלו כי החשוד...
- 35 פנה למנכ"ל פל"ת בראשית שנת 2010 וביקש לקבל לידיו את דו"ח האבחון שנערך לבן מנחם,

9 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 אבחון אותו לא היה מוסמך לקבל... לאחר ששקד קיבל לידיו את הדו"ח, הוא מסר אותו
2 לעיתונאים שונים לצורך פרסומו" עוד נאמר כי היחידה מצאה כי קיימת "תשתית ראייתית
3 כנגד אריה שקד לביצוע עבירות פליליות של פגיעה בפרטיות, לפי חוק הגנת הפרטיות ועבירה
4 של הוצאת מסמך ממשמורת לפי חוק העונשין". התובע, אינו מתכחש לממצאים בנוגע
5 להמצאת דו"ח האבחון, ומודה שקיבל את הדו"ח מידי מנכ"ל פיל"ת, מר ששון (שורות 155-
6 221 להודעתו במשטרה (מס' 1) ועדותו עמ' 15 שורות 22-26). לגרסתו, הדו"ח נמסר לידיו
7 בשל יחסי חברות בינו ובין מר ששון (עמ' 11 שורה 2 ; עמ' 10 שורה 221 בהודעה במשטרה ,
8 נספח 4 לתצהיר המשלים מטעם הנתבעים). בהודעתו במשטרה אמר התובע כי ניסה לקבל
9 את דו"ח האבחון של מר בן מנחם מידי גורמים נוספים אך נידחה, מאחר והם סברו כי הדו"ח
10 חסוי (שורות 160-161 להודעה מס' 1). בכך, יש כדי לבסס את תוצאות החקירה כמובא
11 בהודעת המשטרה על קיומה של תשתית ראייתית לחשד לביצוע עבירות ע"י התובע בגין
12 פגיעה בפרטיות ולהוצאת מסמך ממשמורת שלא כדין.
- 13
14 עם זאת, ביום 23.06.2014 התקבלה החלטה בפרקליטות המדינה שלא להגיש כתב אישום
15 כנגד התובע, כמובא בכתב הפרקליטות לב"כ התובע עו"ד אמיר : "בשימוע הצגת את מכלול
16 נסיבות העניין. בין אלה, נסיבותיו האישיות, משפחתיות והרפואיות של מרשך. בסיכום הגענו
17 למסקנה כי האינטרס הציבורי להעמיד את מרשך לדין נופל מהשפעתן של אותן נסיבות,
18 שראוי להתחשב בהן ולהימנע מהעמדתו לדין. נתנו דעתנו גם לעובדה שמרשך אינו עוד עובד
19 רשות השידור ושסיום עבודתו בא, בין היתר, על רקע פרשה זו" (נספח 3 לתצהיר המשלים
20 מטעם הנתבעים).
- 21
22 40. בנסיבות אלו, משהתקבלה החלטה על אי העמדת התובע לדין יש לברר ולהכריע בשאלת הגנת
23 אמת בפרסום על היות התובע עבריין. האם, ההגנה תחול רק היכן שהביטוי "עבריין" נעשה
24 ביחס למי שהועמד לדין והורשע בפלילים או שמא, גם על מי שחשוד בביצוע עבירות.
- 25
26 41. טוענים הנתבעים, כי התובע עבריין בעצם ביצוע העבירה גם אם לא הורשע בדין, בהפנותם
27 לבג"ץ 428/86 יצחק ברזילי, עו"ד נ' ממשלת ישראל, 06.08.86 (להלן - "פרשת ברזילי") שם
28 התבררה שאלת מתן חנינה ע"י נשיא המדינה בהתאם לחוק יסוד : נשיא המדינה (סעיף 11)
29 למי שכלל לא הורשע. כב' הנשיא שמגר קבע שם : "לפי פשוטו של מקרא, הרי עבריין הוא מי
30 שביצע מעשה המוגדר כעבירה, ואין בביטוי כשלעצמו כדי ללמד על כך, שהמחוקק אינו
31 נוקט לשון "עבירה" ו"עבריין", לפי העניין, אלא לגבי מי שכבר הוכח לגביו בהליך פלילי
32 חלוט, שנסתיים בהרשעה, כי עבר עבירה. לפי תפיסת היסוד המשפטית שלנו כל אדם הוא
33 אכן בחזקת זכאי כל עוד לא הורשע בדינו, אך כלל גדול זה עניינו בזכויות ובחובות של הפרט
34 מול הערכאה השיפוטית ומול כל רשות וכל פרט אחר, אך אין בכך כדי ללמד בהכרח על כל
35 שימושי הלשון האפשריים במונח תיאורי, אשר אותו נוקטים בחקיקה בשלל של הקשרים
36 ובזיקה למיגוון של נסיבות, שעניינם בפלילים ובכל הכרוך בכך" (שם, בעמ' 530) ובהמשך

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- נאמר: "סיכומם של דברים, ניתן ללמוד על-פי הבחינה, המתמקדת בנוסח של הוראת החוק, כי השימוש במונחים "עבירה" ו"עבריינים" יכול שיפנה - לפי העניין וההקשר - אל המעשה או אל המואשם או החשוד בביצועה של עבירה ולאן דווקא להרשעה או למי שהורשע כבר" (שם, בעמ' 532). ואילו השופט ברק (כתוארו אז) בדעת המיעוט בפרשת ברזילי קבע: "אכן, מקובל עלי, כי מי שהורשע בדינו הוא "עבריין". אך מכאן לא נובע לדברי השופט ברק, כי מי שטרם הורשע בדינו אינו יכול להיחשב כעבריין לצורכי דבר חקיקה זה או אחר, בהפנותו בין השאר לסעיף 3 לפקודת המשטרה [נוסח חדש] לפיה משטרת ישראל עוסקת, בין השאר, בתפיסתם של "עבריינים ובתביעתם לדין" (עמ' 591).
42. בחינת הביטוי, צריך שתיעשה לפי העניין והקשרו כמובא בפרשת ברזילי. יכול, שלעניין דבר חקיקה כזה או אחר ולפי הקשר הדברים, אין הכרח שאדם יורשע בדין על מנת שייחשב עבריין. יש לברר מה תכלית החוק הרלוונטי לבחינת הסוגיה בנוגע לשאלת מעמדו של אדם, כעבריין. בענייננו, בחינת הכינוי עבריין צריך שתהא בהתאם ל'אמת משפטית' (ראו פסקה 25 בדנ"א דיין מפי כב' הנשיא גרוניס) מקום בו הכותרת מציגה מצג של עבריין ללא אמירה מסייגת בנוגע לאי העמדה לדין ולו גם נכון למועד פרסום הכתבה. יתירה מכך, נאמר בכותרת כי התובע ביצע שורה של עבירות כך שהקורא, למד ממנה כי התובע עבריין מחמת הרשעתו בגינן. זאת בעוד בהודעת המשטרה נאמר על תשתית ראייתית לחשד לפלילים בפגיעה בפרטיות בקבלת הדו"ח ובפרסומו. רק עיון בגוף הכתבה, ילמדנו כי עסקין בחשד שנחקר והומלץ על העמדה לדין בעוד קמה לתובע חזקת החפות באותה העת. יתרה מכך, כל עוד הליך תלוי ועומד כנגד נאשם, האמת המשפטית היא כי הוא אינו עבריין כי אם "נאשם" ועובר לחגשת כתב האישום הוא בבחינת "חשוד".
43. עסקין בבחינה של הביטוי "עבריין" בתביעה בעילה של לשון הרע ולא במסגרת נורמטיבית הנוגעת לדין הפלילי ולהשלכותיו בנוגע למורשע או לחשוד. האדם הסביר, שיעין בכותרת הכתבה יסבור אם כן כי התובע הורשע בפלילים, ולא היא. הפרשנות של אותו ביטוי בכותרת, צריך שתאזן בין האינטרס לשמירה על שם טוב ובין חופש הביטוי הנהנה מהגנת "אמת דיברתי". האמת בפרסום, תיבחן לפי מבחנו של האדם הסביר בנוגע להבנתו את הביטוי עבריין, שלא צפוי שיעמוד על הדקויות שהן יציר הפסיקה באבחנות בחוקים אחרים בנוגע למעמדו של אדם וסיווגו כעבריין לצורך הוראה בדין האחר.
44. לפיכך, הגעתי לכלל מסקנה כי מכותרת הכתבה ילמד האדם הסביר כי התובע הורשע בדין. בהתאם לכך, לא עסקין בפרסום שהוא אמת אף לא באמת לשעתה במועד הפרסום משלא הועמד התובע לדין בגין החשדות נשוא הכתבה או בחשד לביצוע עבירות אחרות.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

45. לאור האמור, נדחית טענת הנתבעים בנוגע להגנת 'אמת בפרסום' בהתייחס לביטוי עבריין בפרסום.

הגנת תום הלב:

46. הגנת תום הלב לפי סעיף 15 לחוק תקום בהתקיים שני תנאים מצטברים: הראשון, כי הפרסום נעשה בתום לב והשני, כי הוא נעשה בהתקיים אחת מהנסיבות שנמנו באותה הוראה בחוק (שנהר, עמ' 250). כל אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 נותנת ביטוי לאינטרס כלשהו המצדיק מתן הגנה על הפרסום הפוגע, ואינה תלויה באמיתותו (ע"א 723/74 הוצאת עתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 306, להלן - "פרשת חברת החשמל"). בחינתה, תהא על פי יסודות אובייקטיביים וסובייקטיביים ועל פי ההקשר הספציפי (דנ"א דיין, פסקה 71 לפסק הדין של הנשיא גרוניס).

חובת פרסום:

47. סעיף 15 (2) לחוק קובע כי הגנת תום הלב תהיה בנסיבות בהן: "היחסים שבינו לבין האדם שאליה הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום". יש לברר במסגרת אותה הוראה את היחסים בין המפרסם לנפגע את תוכנו של הפרסום, על רקע נורמה כללית, בין אם היא מעוגנת בחוק ובין אם כנורמה חברתית-מוסרית העשויה להשתנות מחברה לחברה ומזמן לזמן (דנ"א דיין, שם, פסקה 48 בפסק הדין של הנשיא גרוניס). "חשיבותה של העיתונות אינה מתמצה במתן ביטוי לדעות שונות. אחד מתפקידיה העיקריים הוא דיווח על אירועים, עובדות ותהליכים המתרחשים בחברה. יש לזכור כי הבאת מידע לרשות הרבים אינה מסתכמת בהכרח בדיווח פסיבי על אירועים. אחת הפונקציות החשובות של כלי התקשורת השונים היא חשיפתם של אירועים ועובדות שאינם גלויים לעיני כל ואשר מצריכים לעיתים עבודת תחקיר. פרסומים מסוג זה מסתמכים לא פעם על מקורות שאינם פומביים או רשמיים ועשויה להיות בהם תועלת ייחודית לשיח הציבורי. זהו פועלה של העיתונות החוקרת" (שם, פסקה 53). פרסום שנועד ועשוי להביא לטיפול משפטי, מוסרי או אתי על ידי הרשות המוסמכת כמו גם לצורך גיבוש עמדות בציבור.

48. מקום בו קיים עניין ציבורי משמעותי בתוכן הפרסום כפי שהוכח בענייננו ובהתחשב במעמדו המקצועי של הנתבע כעיתונאי, תקום חובה עיתונאית לפרסום. עם זאת, לחובה העיתונאית נלווית חובת תום הלב אשר על גדריה, יש ללמוד בין היתר מסעיפים 16 ו-17 לחוק. בחינת תום הלב כוללת את שאלת המניע לפרסום. אם הוא נובע מהערכת המפרסם על חשיבותו ונחיצותו או שמא מתוך רצון להשמיץ את הנפגע. הרצון של העיתונאי להגיע להישג ('סקופ') ושיקולים מסחריים (שיקולי רייטינג). כל אלו, עשויים ללמד על חוסר תום ליבו של העיתונאי

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 בעניין שיקולי ה'סקופ' וה'רייטינג' נחלקו השופטים בפסק הדין בדנ"א דיין. השופטים פוגלמן
2 והנדל (פסקאות 15 ו-9 בהתאמה) סברו כי אין בהכרח פסול בשיקולים אלו בבחינת "קנאת
3 סופרים תרבה חכמה". השופט דנציגר סבר כי רק היכן שיוכח כי לשיקולים אלו ניתן יתר
4 בעיני המפרסם, אי אז יהיה בכך כדי ללמד על חוסר תום הלב שלו (פסקה 1 וראו גם בדעתו
5 של הנשיא גרוניס).
- 6
7 49. בבחינת המאפיינים האובייקטיביים של אותה הגנה, יש לבחון אם התנהלות המפרסם הייתה
8 סבירה והוגנת. בין אם על פי האמצעים בהם הוא נקט כדי להיווכח באמיתות הפרסום ובין
9 בתוכנו של הפרסום, שלא יחרוג מתחום הסביר. קרי: על המפרסם לדייק בתיאור העובדות
10 ולשקפן באופן הוגן ומאוזן כמו גם לקבל את תגובת הנפגע. והרשימה, אינה סגורה.
- 11
12 50. חשיבות יתרה בבחינת תום הלב בהגנת העיתונאות האחראית, ניתנה לעניין תיקון ועדכון של
13 הפרסום. פרסום של תיקון של פרט שנתגלה כלא מדויק או עדכון באשר להתפתחויות
14 מאוחרות לפרסום, יש בהם כדי להעיד על תום ליבו של המפרסם. מנגד, סירוב לתקן או לעדכן
15 פרסום, עלול לשלול את הגנת תום הלב (סעיף 17 לחוק). עם זאת, תנאי לקיומה של חובה זו
16 הוא בדרישה של הנפגע מהמפרסם, לעדכון או לתיקון הידיעה בפרסום. נכון הדבר בפרט היכן
17 שדווח בפרסום על חשד לבצוע עבירה והוחלט על אי העמדה לדין. כך מצינו בדנ"א דיין
18 שקבע: "הימנעותו של מפרסם מלפרסם - ביזמתו - מידע אודות התפתחויות משמעותיות
19 בפרסום אשר היווה לשון הרע עשויה בנסיבות מסוימות לשלול מאותו מפרסם את הגנתו
20 של סעיף 15(2) לחוק" (פסקה 2 לפסק הדין של הנשיא גרוניס, פסקה 11 לפסק הדין של
21 השופטת ארבל; פסקה 10 לפסק הדין של השופט נ' הנדל ופסקה 8 לפסק דינו של השופט
22 עמית).
- 23
24 51. בעניינינו, הנתבעים לא דאגו לפרסום עדכון בנוגע לתוכנו של הפרסום. עם זאת, לא היתה
25 פנייה בנדון מצד התובע מה גם שהשתכנעתי כי העניין הציבורי המשמעותי בנוגע לתובע, הוא
26 שהביא לפרסום הכתבה.
- 27
28 הבעת דעה:
- 29
30 52. סעיפים 15 (4) ו- (5) לחוק מקנים הגנה למפרסם בנסיבות בהן:
31 (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי
32

32 או ב"מ, נשיא דין ב"מ או ב"מ, או על אפיו, עברו, מעשיו או
 33 דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;
 34 (5) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע –
 35 (א) כבעל דין, כבא כוחו של בעל-דין או כעד בישיבה פומבית של דין כאמור
 36 בסעיף 13(5), ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21, או
 13 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

1 (ב) כאדם שענינו משמש נושא לחקירה, כבא כוחו של אדם כזה או כעד בישיבה
 2 פומבית של ועדת חקירה כאמור בסעיף 13(6), או על אפיו, עברו, מעשיו או
 3 דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות".

4
 5 על מנת שתחול הגנת הבעת דעה, יש צורך להוכיח כי התקיים יסוד תום הלב;
 6 הפרסום הוא הבעת דעה; וכי התקיימו הנסיבות המופיעות בסעיפים האמורים.
 7 בגדרה של "הבעת דעה" ייכנסו אמירות בעלות יסוד סובייקטיבי, המתארות
 8 עמדה אישית של המפרסם בנוגע למצב דברים מסוים או בנוגע למושא הכתיבה
 9 (פרשת בן גביר, פסקה 12 לפסק הדין של השופטת ארבל). תיאור עובדתי עשוי
 10 גם הוא להיות מובא בדרך של הבעת דעה (שנהר, עמ' 310-309; פרשת אילנה
 11 דיין, פסקה 121 לפסק הדין של המשנה לנשיאה ריבלין). הבעת דעה, כוללת
 12 ביטויים אשר לא ניתן לסווגם כ"אמת" או "שקר" והפרסום ייחנה מהגנה זו
 13 אם בידי האדם הסביר להבין כי עסקין בהבעת דעה של המפרסם (פרשת חברת
 14 החשמל, עמ' 291) ולפי מבחן השכל הישר (שנהר, עמ' 310).

15
 16 53. כך נקבע בדנ"א קראוס: "ב"הגנת תום-הלב מעניקה הגנה לכותב אשר הביע דעה, גם אם
 17 היא בלתי נכונה, מופרזת או מוגזת מדעה קדומה, וגם אם היא מאפשרת לקוראיה או
 18 לשומעיה לקרוא לתוכה רמזים מרמזים שונים" (שם, עמ' 41; פרשת אילנה דיין, פסקה
 19 121 לפסק דינו של המשנה לנשיאה ריבלין). על המפרסם הנטל להוכיח כי קיימת הבחנה
 20 ברורה בין היסוד העובדתי לבין יסוד הבעת דעה, על פי "הרושם הכללי שיוצר מירקם
 21 הכתבה בעיני הקורא הסביר כאשר ההנחה היא שהקורא הסביר אינו מנתח ניתוח מדוקדק
 22 של אמרה ואמרה".

23 רושם זה נוצר מניסוח האמרה, מקומה בכתבה וממבנה הכתבה כולה משל הייתה כולה
 24 הצגת עובדה (שנהר, עמ' 311, 313). מקום בו אין הפרדה בין הבעת דעה להצגת העובדות,
 25 אי אז לא תקום ההגנה (ד"נ 9/77 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הוצאת עיתון הארץ
 26 בע"מ 78 08 078)

54. בעניינינו, כפי שקבעתי ברישא של פסק הדין, עסקינן בעניין ציבורי ופרסום הכתבה בא לממש את עיקרון חופש הביטוי והגשמת החובה העיתונאית. פרסום של עיתונאי שכלל שנועד "לחשוף ולחוקיע תופעות של שחיתות, התנהגות בלתי תקינה, מינויים פסולים וכיוצא באלה – גובר משקלה של חירות הביטוי" (ע"א 9462/04 מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד ס(4) 13). בכתבה נאמר בין היתר: "שקד, שאיבד את הבושה ומתנהל בעזות מצח, מבקש לשוב לעמדות כוח בקרב הקהילה העיתונאית-הירושלמית, וזאת על אף שלתפקיד כזה דרוש אדם נקי כפיים וישר דרך" וכן- "שקד אינו פועל עוד כעיתונאי ואינו ראוי לתפקיד זה". ברי,

14 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 כי ביטויים אלו הם בגדר הבעת דעה של הנתבע ואין בהם ערוביה בין עובדות להבעת הדעה.
2 מה גם שטענותיו של התובע בתביעתו אינן מופנות כנגד אותה אמירה ואף לא כנגד החשד
3 בעניינו אף שנטען כגד אמיתותה (סעיף 30 לכתב התביעה). ולא היא, כפי שהוכח מהודאת
4 התובע בנוגע לקבלת דו"ח האבחון לידי ופרסומו.
5
6 55. בגוף הכתבה נאמר: "העברין אריה שקד, שביצע שורה של עבירות פליליות ומעשיו
7 נחקרו...". הביטוי עברין בגוף הכתבה בא בנשימה אחת אם תיאור עובדתי בדבר החשד
8 לביצוע עבירות עליהן נחקר התובע במשטרה. החשד לקשרי שוחד ובדבר סילוקו של התובע
9 מרשות השידור, מוצגים גם הם בכתבה כידיעה עובדתית ולא כהבעת דעה.
10 עם זאת, הוכח תום הלב בפרסום בגוף הכתבה, במובדל מהכתרת אליה אדרש להלן.
11 הנתבע העיד כי הוא "עיתונאי-חוקר" ולא פעל ממניעים זדוניים ומתוך יריבות אישית עם
12 הנתבע, שלא הוכחה כלל בראיות התובע. לדברי הנתבע, פרסום הכתבה נעשה בשל רצונו
13 לחשוף בפני הציבור את המידע הבעייתי בעניינו של התובע אשר לציבור יש עניין בו (סעיף 9
14 לתצהירו, עדותו בעמ' 44 שורה 27). השתכנעתי מהעדות, כי הנתבע האמין בלב שלם כי לא
15 ראוי שהתובע יציג מועמדות לאגודה בשל מעשיו והתנהלותו (עמ' 51 שורות 9-12). לדבריו,
16 כינוי התובע כ"עברין" נעשה לאור עמדות המשטרה והפרקליטות (עמ' 51 שורות 32-30) מה
17 גם, שהתובע הודה בראיון בתקשורת כי עשה שימוש בדו"ח האבחון. מכל האמור הוא הסיק
18 כי התובע ביצע את העבירות המיוחסות לו, אף שהלה התכחש להן (סעיף 12.4 לתצהיר הנתבע
19 ועדותו בעמ' 51 שורות 23-21).
20
21 56. בנסיבות אלו, מצאתי כי הנתבע האמין באמיתות הביטוי עברין בגוף הכתבה ובחזיקו את
22 עניין החקירה ותוצאותיה על פי הודעת דובר המשטרה, יש בכך כדי להביא למסקנה לפיה
23

- 23 והוא טוען נגדו כי הוא לא יכול להעיד עליו. 24
- 25 57. אמנם, ראוי היה שהנתבע יקבל את תגובת התובע עובר לפרסום אך בכך אין כדי לאיין את 26 קביעתי בנוגע לתום הלב בפרסום בפרט לאור הודעת המשטרה. יתירה מכך, לאחר פרסום 27 הכתבה, לא ביקש התובע להביא את תגובתו כי אם דרש את התנצלות והיתרה על כוונתו 28 לנקוט בהליך משפטי. יפים הדברים בפרט שעה שעסקינן בתובע, איש תקשורת אשר היה 29 בידיו בנקל להביא את תגובתו לגוף הכתבה בפני הנתבע, ולו גם בדיעבד לצורך פרסומה ולא 30 להתנות זאת בדרישה להתנצלות. התנצלות, שהנתבע סרב לה נוכח הנסבות כמובא לעיל (ראו 31 גם: עמ' 45 שורות 4-5, 30-31, עמ' 46 שורה 8). תחת זאת, הגיש התובע את תביעתו, יומיים 32 לאחר הפרסום ודבר הגשתה, פורסם גם הוא בתקשורת (הודעות דוא"ל של הנתבע לכתב של 33 עיתון TheMarker, נספח ט' לתצהיר התובע). נימצא כי נגישותו של התובע לכלי התקשורת, 34 מחלישה את המשקל שיש לתת לאי קבלת תגובה של התובע לפרסום.

15 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 2 מבחן נוסף לעניין תום הלב, הוא שהפרסום "לא חרג מתחום הסביר" וכי תיאור העובדות 3 הובא באופן חוגג ומאוזן. הביטויים בגוף הכתבה, נבחנים לא במנותק כי אם לפי הקשר 4 הדברים בכתבה כולה. האמירה "העברייין אריה שקד, שביצע שורה של עבירות פליליות 5 ומעשי נחקרו על ידי המשטרה..." אין בה משום חריגה מתחום הסביר בנסיבות העניין שעה 6 שהיא נאמרה בנשימה אחת עם החשדות שנחקרו ועם הודעת דובר המשטרה. כך גם הוסיף 7 הנתבע ואמר בכתבה כי התובע "נחשד בשורה של מעשים בלתי חוקיים" מה שמלמד כי לא 8 עסקינן בשלב זה בהרשעה, כי אם בחקירה משטרתית. 9
- 10 59. לפיכך, אף שראוי היה שייאמר כי התובע חשוד, להבדיל מעברייין, בהתחשב בהמשכו של אותו 11 משפט בכתבה על החשדות כנגדו, הגעתי למסקנה לפיה אמירות אלו בגוף הכתבה חוסות 12 תחת הגנת תום הלב שבסעיף 15 (2) לחוק. 13
- 14 **כותרת הכתבה:**
- 15 60. כותרת הכתבה: "העברייין אריה שקד מנסה לשוב לזירה" כבר קבעתי לגביה כי הביטוי 16 "עברייין", לא תחול הגנת "אמת דיברתי". בבחינת תום הלב בשימוש באותו הביטוי יש לתת 17 משקל לכך שנאמר בכותרת הכתבה לה שמור מקום של כבוד בפרסומים עיתונאיים. הכותרת 18 תהיה לרוב מודגשת ובולטת. בעל גופו אחר מהכתבה. גדולה יותר ובענייננו. אף לצידה תמונה 19

- 20 של התובע ומתחתיה נירשם "שקד. עברייך. מטרתה של הכותרת, למשוך את עין הקורא
21 והשפעתה גדולה מטבע הדברים. מעמדה הייחודי, נגזר גם מן העובדה שלעיתים מסתפק
22 הקורא בקריאת הכותרת בלבד ולא את הכתבה גופה. הביטוי הצורני והמילולי המיוחד
23 בעריכתה, נועד להותיר רושם בלב הקורא מה ישליך על דעתו בנוגע לנפגע מושא הפרסום.
24 בהתאם לכך, יש לבחון את הכותרת, בנפרד מגוף הכתבה ולתן לה משקל רב. על כך מצינו
25 בע"א 5653/98 פלוס נ' חלוץ, פ"ד נה(5) 865, 880: "דרך ניסוחה של הכותרת; היותה של
26 הכותרת בולטת במיוחד ביחס לרשימה; היותה של הכותרת בוסה במיוחד; עובדה
27 שהכותרת אינה משקפת את הנאמר ברשימה ועוד".
28 לאור האמור, יש לתת לביטוי "עברייך" בכותרת הכתבה, משקל אחר מאותו ביטוי בגוף
29 הכתבה לצורך בחינת תוס הלב.
30
31 61. בבחינת הדברים, השתכנעתי כי הגנת 'העיתונות האחראית' לא חלה על כותרת הכתבה.
32 מעמדה הייחודי והיעדר אמירה כלשהי בכותרת המסייגת את הכינוי 'עברייך' לציון דבר היותו
33 חשוד ולא מורשע, מביאים אותי למסקנה לפיה אין לבכר את חופש העיתונות על פני שמו
34 הטוב של התובע. עיתונאי זהיר ואחראי, שוקל את מילותיו לכותרת שבאמצעותה מועבר
35 המסר ואו תמצית המסר של הכתבה כולה. הכותרת, חסרה איזון כלשהו בין הזכות לחופש

16 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 הביטוי ובין הזכות לשם טוב בפרט לאור הפסקנות שבה. נקודת האיזון בהקשר זה, נוטה
2 לטובת כבוד האדם ושמו הטוב.
3
4 62. סעיף 25א. לחוק לשון הרע קובע: "(א)פורסם באמצעי תקשורת שנפתחה חקירה פלילית
5 נגד אדם או שהוגש נגדו כתב אישום או שהורשע בעבירה, והתקבלה החלטה לסגור את
6 התיק, לא להגיש כתב אישום או לעכב הליכים, או שזוכה האדם או התקבל ערעורו, לפי
7 הענין (בסעיף זה - החלטה עדכנית), ודש אותו אדם בכתב מאמצעי התקשורת לפרסם את
8 ההחלטה העדכנית, יפרסם אמצעי התקשורת את ההחלטה העדכנית בתוך זמן סביר מיום
9 קבלת הדרישה; לענין סעיף זה, "הורשע" - לרבות קביעה של בית המשפט שהאדם ביצע
10 עבירה, בלא הרשעה".
11
12 63. הנתבעים לא טענו וכפועל יוצא אף לא הוכיחו כי פרסמו עדכון על כך שהוחלט לא להעמיד
13 את התובע לדין בגין החשד שיוחס לו. עם זאת, התובע או מי מטעמו לא פנו אליהם בדרישה
14 לפרסום עדכון בהתאם לסיפא של סעיף 25א. לחוק. בה בעת, הפסיקה הרחיבה את הדרישה
15 לעדכון בפרסום ביוזמת המפרסם אף ללא דרישה של הנפגע, כאמת מידה לבחינת תוס לבו

- 16 של המפרסם (דנ"א דיין כמובא בסעיף 50 לעיל). זאת בדגש מיוחד לפרסום ברשת האינטרנט
17 שמשמעו, כי כל עוד הפרסום לא חוסר מהרשת הוא ימשיך 'ללוות' ולדבוק בנפגע לאורך ימים
18 ושנים.
- 19
20 64. לאור כל האמור אני קובעת כי כותרת הכתבה המהווה לשון הרע, הובאה בחוסר תום לב.
21 לפיכך, לא תחול עליה הגנת החוק בגין חובה עיתונאית בפרסום לגביה כמו גם החגנות
22 שבסעיפים 15(4) ו-15(5) הטענות פרסום בתום לב.
- 23
24 65. בחנתי את יתר הביטויים בגוף הכתבה. בכלל זה "ניסה להטות מכרזים" שהתובע טען כי
25 מהווה לשון הרע.
26 אין חולק כי התובע התמודד על תפקידי ניהול ברשות השידור מול מתחריו, מר יוני בן מנחם.
27 כך גם, הוכח כי התובע קיבל לידיו את דו"ח האבחון של מר בן מנחם ממנכ"ל פיל"ת והעבירו
28 לתקשורת במטרה "שידעו מי האיש". בעדותו דייק התובע וציין כי פרסום הדו"ח נעשה לאחר
29 החלטת וועדת האיתור, אך בטרם החלטת הממשלה בעניין (עמ' 16 שורה 25 עד עמ' 17 שורה
30 3). בהודעתו במשטרה אמר התובע כי מטרת פרסום דו"ח האבחון היתה "לסכל את מינויו"
31 של בן מנחם (עמ' 11 שורה 241 להודעה הראשונה).
- 32
33 66. התראיין לערוץ 2 כשהוא חובש פאה לראשו וקולו מעוות, עובר להחלטת הממשלה
34 בעניין המינויים לרשות השידור (עמ' 12 שורה 258 להודעה הראשונה; עמ' 17 שורות 5-9
35 לפרוטוקול). זאת לידים של הנתבעים, על מנת לפסול מועמדים אחרים לתפקידים ברשות
36 השידור (פסקה 47 לסיכומים). בנוסף, בחקירתו של התובע במשטרה בשאלה למה הוא

17 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 התכוון כשאמר לגורמים מסוימים ברשות השידור כי צריך "לחסל את מיקי ויוני" השיב:
2 "אם אמרתי, אני לא זוכר שאמרתי, אבל אם אמרתי, ויש סיכוי כזה אז הכוונה לכך שלחסל
3 את סיכוייהם להיות מנהלים" (עמ' 13 שורות 295-297 להודעה הראשונה).
- 4
5 67. על יסוד כל האמור, שעה שהוכח כי התובע, במעשיו, ביקש להביא לפסילה של מועמדים
6 אחרים במכרזים ברשות השידור. לפיכך, הפרסום יחסה בצילה של הגנת החובה העיתונאית.
7
8
9 68. אמירה אחרת בגוף הכתבה "חשד לקשרי שוחד" נטען לגביה כי היה חשד כאמור בבחינת "יד
10 רוחצת יד". קבלת דו"ח האבחון ממנכ"ל פיל"ת אל מול מסקנות מבקר המדינה בעניין
11 היחסים בין התובע לפיל"ת. עולה השאלה, אם היה יסוד סביר למסקנה אליה הגיע הנתבע
12 לחשד "ממשל ממשלתי אחרת המסדיר מוסד למימוש נכסיו לטובת אגף ממשלתי אחרת ממשלתי"

- 12 "החלטת מנהלת מבקר הממונה וד"ר קסיר" שונה ביום 22.03.2010 מן ההחלטות של מנהלת
13 לטענת הנתבעים, ניתן לבסס את המסקנה כי התקיימו יחסי "תן וקח" בין התובע למנכ"ל
14 פיל"ת לאור ממצאי דו"ח מבקרת הפנים. מדו"ח זה ניתן ללמוד על כך שהחל מאמצע שנת
15 2010 התובע חתם לבדו על החשבוניות לתשלום לפיל"ת וכי האישור נעשה בניגוד להסכם עם
16 פיל"ת. אישור החשבוניות, נעשה לשיטתם מיד לאחר שהתובע קיבל ממר ששון את דו"ח
17 האבחון (סעיפים 25-29 לסיכומיהם). בתמיכה לכך היפנו למסקנות של מבקרת הפנים בדו"ח
18 לפיהן: "ראש מנהלת הרפורמה מעסיק על-חשבון הרשות בניגוד להוראות המכרז והחזקה,
19 עובד מטעם היועץ הנותן למנהלת הרפורמה שירותים בעניין ריכוז החלטות צוותי הרפורמה
20 (עמ' 17 לדו"ח).
21
22 התובע מתכחש למסקנות של הנתבע וטוען כי החל מחודש מאי ובתפקידו כמ"מ יו"ר ועדת
23 המכרזים, הוא סרב להאריך את ההתקשרות עם פיל"ת (סעיף 14 ד' לסיכומים; עמ' 11
24 שורות 22-26 בעדותו). לעניין אישור החשבוניות העיד: "ראשית אין ולא היתה ועדת היגוי.
25 שתיים, אני אשרתי את השעות עבודה לפיל"ת לאחר שפניתי לכל הגורמים לרשות, ליו"ר
26 ולמנכ"ל לסמנכ"ל והן למנכ"לית משאבי אנוש שיאשרו את השעות שחב' פיל"ת ספקה להם.
27 אני לא הייתי אחראי לכסף ולא לתעריפים ולא להתקשרויות ולא לכסף ולא לתעריפים אלא
28 רק להפעלת צוותי הרפורמה שצרכו שירותים מפיל"ת" (עמ' 11 שורות 6-9 בהפנותו גם
29 לחליפת מכתבים ת/1-7.
30
31 חברת פיל"ת זכתה במכרז ביום 25.03.09 למתן שירותי ייעוץ בנושא הרפורמה ברשות
32 השידור (עמ' 1 לדו"ח מבקרת הפנים). דו"ח המבקרת מצביע על כשלים בעניין העסקת פיל"ת.
33 כך למשל, עד לחודש מרץ 2011 לא נקבע באופן ברור וחד משמעי מי הגורם האחראי על
34 הפעלת פיל"ת. בפועל היא הופעלה ע"י המנכ"ל, הסמנכ"לית למשאבי אנוש, ראש מנהלת
35 הרפורמה ועוד (סעיף 2 בעמ' 2 לדו"ח המבקרת). אם כך, בחנתי מאימתי היה התובע ראש
36 מנהלת הרפורמה. בעדותו אמר התובע כי התמנה לראש המנהלת באפריל 2010 (עמ' 10 שורה

18 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 34 עד עמ' 11 שורה 2). מינויו הרשמי לתפקיד נעשה בחודשים מרץ-אפריל 2010 (ראו סעיף
2 יא להודעת פרקליטות המדינה, נספח 2 לתצהיר המשלים) אף שפעולותיו בענייני הרפורמה
3 והובלתו אותה, החלו במועד מוקדם מזה. בחקירתו במשטרה אמר התובע: "לאחר
4 התפטרות גביש מרשות השידור ביוני 2009 ביקש ממני מנכ"ל הרשות, מוטי שקלאר,
5 להוביל את הרפורמה" (עמ' 4 שורות 67-70 להודעה הראשונה) והוסיף ואמר: "קיבלתי את
6 זה לפני שהתמניתי לראש צוות הרפורמה. אני התמניתי בסוף 2009..." (עמ' 9 שורות 192-
7 193 להודעה הראשונה). בעדותו בפני אמר התובע על מועד מינויו "אני אומר שהתמנתי

- 8 כחודש וחצי אח"כ לראש הרפורמה, זה היה במסגרת היחסים החבריים ביני ובין ששון"
9 (עמ' 10 שורה 34, עמ' 11 שורה 3).
- 10
- 11 71. הנה כי כן, התובע לא מתכחש כי קיבל לידי את הדו"ח במרץ 2010 וכבר באותה עת, הגם
12 שלא במינוי רשמי, הוא היה חלק ממובילי הרפורמה. דו"ח האבחון, נמסר לידי בשל החברות
13 שלו עם מר ששון (עמ' 10 שורות 220-221 להודעה הראשונה) ועל בסיס טובה אישית כדברי
14 התובע (עמ' 2, שורות 40-41 להודעה השנייה). בעדותו בפניי, שינה התובע מגרסתו. במענה
15 לשאלה "מתי המנכ"ל רשם לך שהוא ממנה אותך?" השיב "ת. 04/10. ש. יכול להיות שהוא
16 רשם לך ב- 2009? ת. לא. ש. מתי הוא שלח את מכתב? ת. קבלתי את המכתב ב- 04/2010 ולא
17 זכרתי בחקירה. ש. כשקבל את הדוח האבחון ב- 03/2010 מה היה תפקידך? ת. מנהל הרדיו
18 ש. לא היתה לך עבודה עם פיל"ת? ת. לא. ישירות לא. ש. לא היה ידוע לך שאתה חולך להיות
19 מנהל הרפורמה? ת. לא כמו שיוני בן מנחם לא ידע שהוא יבחר... ש. אתה לא הייתה מנהל
20 הרפורמה ולא היה לך שום קשר עם פיל"ת? ת. נכון. ש. לא היית חבר שלו באותה התקופה?
21 ת. נכון" (עמ' 19 שורות 16-31). אני מעדיפה את גרסתו של התובע במטרה לפיה השניים היו
22 מיוחדים מה שהביא לטובה אישית שעשה לו מר ששון לבקשתו, במסירת דו"ח האבחון לידי.
23 גם אם נכונה גרסתו של התובע לפיה הם אינם חברים הואיל ואינם מבליים בצוותא, הרי
24 שהחברות נוצרה מעבודתו ברשות השידור (עמ' 20 שורות 4-5).
- 25
- 26 72. האם דו"ח מבקרת הפנים, מעלה ממצאים של יחסי "תן וקח". יובהר כי מהעדויות עולה כי
27 בשעה שהתובע קיבל לידי את דו"ח האבחון, הוא הכיר כבר את מר ששון בשל קשרי העבודה
28 ביניהם שהביאו ליחסי חברות (עמ' 20 שורות 4-5). עוד עולה מהראיות, כי התובע חתם על
29 החשבוניות של חברת פיל"ת. כך נאמר בדו"ח של מבקרת הפנים: "כל חשבונית על שעות
30 העבודה שבוצעו תשולם רק לאחר אישור של ועדת ההיגוי לרפורמה. נמצאו חתימות
31 המנכ"ל על חלק מהחשבוניות בתחילת הפרויקט, והחל מאמצע שנת 2010 - של ראש
32 מינהלת הרפורמה מר אריה שקד לבדו. לא נמצא סימוכין לכך שהתקיים דיון בוועדת
33 הרפורמה על אישור שעות העבודה של עובדי פיל"ת" (סעיף 4 בעמ' 2 לדו"ח). ובהמשך
34 נאמר: "החל ממאוס 2010, נשלחו חשבונות היועץ לאישור לראש מינהלת הרפורמה מר
35 אריה שקד, עד 30.6.11, בו הודיע הלה כי הוא מסייר את אחריותו לנושא" (עמ' 28 לדו"ח).

19 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1
2 בהודעתו במטרה אמר התובע: "כשהגעתי לצוות הרפורמה היה מצב נתון שבו חברת פיל"ת
3 עובדת עם צוות הרפורמה על יישום הרפורמה. התשלום היה לפי שעות עד 1000 שעות בחודש.

- לא קרה שהם עברו את המכסה למעט אולי פעם אחת וגם אז לא שולם להם עבור יותר מאלף שעות. אני אישרתי את השעות והתשלום. ניהלתי את צוות הרפורמה לצד ניהול הרדיו ללא עוזרים פרט ליועצים של פילת. את חלקם אני הפעלתי וחלקם הוזמנו ישירות ע"י גורמים אחרים ברשות... רק מה שאני הזמנתי אני אישרתי. מה שלא אני הזמנתי כתבתי ליו"ר הרשות ולמנכ"ל הרשות שיאשרו הם כי אחרת אני לא אחתום על החשבונות" (עמ' 13 שורה 305 ; עמ' 14 שורה 314 להודעה הראשונה). בנוסף נשאל התובע בחקירתו במשטרה: "עולה די בבירור שרק מתוקף מעמדך כיו"ר צוות הרפורמה זכמי שאחראי על אישור התשלומים לפילת הסכים מאן דהו בחברה להמציא לך את הדו"ח" והשיב לאותו החשד: "למיטב זכרוני קיבלתי את זה לפני שהתמניתי לראש צוות הרפורמה. אני התמניתי בסוף 2009". (עמ' 9 שורות 190-193).
73. בנוסף לכל האמור וכפי שעולה מהמכתבים שהגיש התובע במסגרת ראיותיו (סומנו ת/1-ת/7) לפיהם הוא ביקש אישור מגורמים שונים ברשות השידור לחשבונות שונות. כך גם, לעיתים הוא סרב לחתום על חשבונות מסוימות (עמ' 29 לדו"ח מבקרת הפנים) כפי שעולה מעדותה של המבקרת: "הגיעו חשבונות שאריה סרב לחתום" (עמ' 41 שורה 22). זאת בנוסף לעדותו של התובע שלא נסתרה לפיה הוא סרב להמשיך להעסיק את פיל"ת מאחר והמשך העסקתה לא אושרה (עמ' 11 שורות 22-26 לפרוטוקול) כפי שהוכח גם בעדותו של מבקרת הפנים (עמ' 40 שורות 15-16). לא היה בעדות המבקרת כדי ליישב את שאלת הכפיפות של עובדי הרשות, אם לתובע או לסמנכ"לית בהתייחס לעמ' 3 לדו"ח. ובמענה לשאלה האם מתוך הדו"ח עולה קיומו של חשד למתן או קבלת שוחד על ידי התובע השיבה העדה כי הדו"ח הועבר ללשכה המשפטית ולמיטב זיכרונה, לא היתה המלצה להגיש תלונה במשטרה בנדון (עמ' 42 שורות 17-31).
74. עולה מכל האמור, כי דו"ח מבקרת הפנים הצביע על מספר כשלים בעניין העסקת פיל"ת שעוררו עניין ובחינה ע"י המבקרת בין השאר בנוגע למעורבות של התובע בהיותו ראש מינהלת הרפורמה. עם זאת, התובע לא נחקר על כך במשטרה וודאי שלא היה לנתבע מידע מספיק המאשש חשד לשוחד כי אם להתנהלות לא תקינה לפיה "רשות השידור שלמה עבור החברה הזו תשלומים שלא הייתה צריכה לשלם" (עדות מבקרת הפנים, עמ' 42 שורות 6-7).
75. לאור האמור, לא חלה הגנת "אמת דיברתי" בעניין חשד לקשרי שוחד. נכון הדבר בפרט בעוד הנתבע מבסס את אותה אמירה בכתבה בהפנייה לדו"ח מבקר המדינה (חלקים מדו"ח

20 מתוך 23

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

- 1 המבקר 61ב, צורפו כנספת 4 לתצהיר הנתבע). עיון בדו"ח מבקר המדינה מלמד כי עניינו
2 בהעסקת פרויקטור לטכנולוגיות ולא בעניין יחסי יתן וקח' בין התובע ומר ששון.
3
4 76. על אף לא הוכח אמיתות הפרסום בנוגע לחשד לשוחד, יש להחיל על הביטוי את הגנת חובת
5 הפרסום העיתונאי. שכן, היה בסיס למסקנה של הנתבע בדבר חשד בנדון והפרסום נעשה
6 בסבירות ובתום לב. זאת אני קובעת לאור מכלול העדויות, לרבות עדותה של מבקרת הפנים
7 והדו"ח שיצא תחת ידה, אף שהנתבע 'חטא' באי דיוק בהפנתו לדו"ח מבקר המדינה בעוד
8 מבקרת הפנים אינה כפופה לו ופועלת עצמאית.
9 בהחלט ההגנת, התחשבותי גם בחשיבות החשיפה של עיתונות חוקרת ומניעת חרתעה
10 מעיתונאים לפרסם מידע שקיים בו אינטרס ציבורי. עוד יוטעם, כי ברור לקורא הסביר כי
11 קשרי השוחד המיוחסים לתובע הם בגדר "חשד" בלבד ויש לבכר לפיכך את חופש הביטוי על
12 פני שמו הטוב של התובע.
13
14 77. על הביטוי בגוף הכתבה: "סולק.. מתפקידי ניהול בראשות השידור" נחקר התובע. לשאלה
15 מתי חדל לעבוד ברשות השידור השיב: "פורמלית סוף פברואר 2012.. ש. לא פורמלית: ת.
16 בעצם ב-10.07.11. ביום שבו לא נבחרתי במכרז לתפקיד כמנהל הרדיו שמאוחר יותר המכרז
17 נפסל על ידי בית הדין. ש. ב-10/07/ הפסקת לעבוד: ת. כן. לא נתנו לי יותר לעבוד" (עמ' 18
18 שורות 6-11). העד יעקב בורובסקי, מי שניהן כיו"ר ועדת הביקורת וחבר בוועדות השימוע
19 ברשות השידור העיד כי נערך שימוע לתובע לאור חקירת המשטרה בעניין פרסום דו"ח
20 האבחון. לדבריו, בתום השימוע ומחוץ לחדר הדיונים פנה העד לבא כוחו של התובע והיקשה
21 עליו מדוע אינו מיינץ לו לבחון אפשרות של פרישה מרשות השידור. העד לשיטתו אמר כי
22 לאור הצעתו "החל הליך של פרישה והשימוע התייתר" (עמ' 23 שורה 13). בהחלטת
23 הפרקליטות שלא להגיש כתב אישום נכתב: "נתנו דעתנו גם לעובדה שמרשך אינו עוד עובד
24 רשות השידור ושסיום עבודתו בא, בין היתר, על רקע פרישה זו" (נספח 3 לתצהיר המשלים
25 של הנתבע).
26
27 78. בנסבות אלו, אף שהתובע עזב את תפקידו בטרם הושלם השימוע ולא סולק כתוצאה ממנו,
28 הביטוי "סולק" משקף את הנסבות לפיהן הוא נאלץ לעזוב את רשות השידור על רקע הפרשה
29 לגביה הוא נחקר במשטרה ובכך, ליתר את השימוע ואולי אף למנוע את העמדתו לדין. אני
30 סבורה גם כי הנתבע, האמין באמיתות הפרסום באותן הנסבות והביטוי 'סולק' הוא ביטוי
31 סביר בנסבות העניין. זאת בפרט, לאור הקשרו של הפרסום, על רקע המועמדות של התובע
32 לתפקיד בעל השפעה ציבורית. לפיכך, חלה הגנת העיתונאות האחראית על הביטוי "סולק"
33 אף שלא הוכח כי הוא אמת.
34 **שיעור הפיצוי:**
35 79. לאור המסקנה אליה הגעתי לפיה כותרת הכתבה היא בגדר לשון הרע ואין בלבד אינה חוסה
36 תחת הגנות החוק, נותר לי לבחון את שיעור הפיצוי המגיע לתובע בגין הפגיעה בשמו הטוב.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 23838-03-13 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

80. סעיף 7 לחוק קובע: "... (ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק. (ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור בסעיף קטן". על בסיס אותה הוראה בחוק בעניין פסיקת פיצויים ללא הוכחת נזק, מבקש התובע כי ייפסקו לו פיצוי בסך של 140,389 ₪.
81. בע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי, 04.08.08 נקבע: "הסעדים בגין פגיעה בשם הטוב נגזרים מהאיזון החוקתי שברקע הערכים המתנגשים בתחום זה - הזכות לשם טוב ולפרטיות אל מול חופש הביטוי. בקביעת הסעדים, נלקח בחשבון אופייה של הפגיעה ונסיבותיה, ומעמדם של הפוגע והנפגע (ע"א 802/87 נוף נ' אבנרי, פד"י מה(2) 489 (1991) (להלן: ענין נוף), 493). חומרת הפגיעה משפיע על שיעור הפיצויים שיש לפסוק (ע"א 552/73 רוזנבלום נ' כץ, פד"י ל(1) 589 (1975) (להלן: ענין רוזנבלום), 595; ע"א 30/72 פרידמן נ' סגל, פד"י כז(2) 225 (1973) (להלן: ענין פרידמן), 244). תפוצת הפרסום, התנהגות הפוגע, התנהגות הניזוק ומעמדו קודם לפרסום ישפיעו על גובה הפיצוי (ענין רוזנבלום, 594; ענין פרידמן, 245; ענין מיכאלי, 1-570; שנהר, 5-384)" (פסקה 51).
82. בבואי להכריע בשאלת הפיצוי המגיע לתובע נתתי דעתי לשיקולים הבאים: ראשית, עסקינן בפרסום באינטרנט ותפוצתו, רחבה מטבע הדברים. שנית, כפי שעולה מפסק הדין בדנ"א דיין יש לתת משקל לכך שהנתבעים לא פרסמו עדכון על אי העמדת התובע לדין (כמובא בהרחבה בגוף פסק הדין).
- כנגד שיקולים אלו עומדת שאלת שמו הטוב של התובע, שהאמור בגוף הכתבה ולו גם בעניין קבלת דו"ח האבחון ופרסומו על ידו, מלמדים כי יש לו להלין תחילה כנגד עצמו על פגיעתו בשמו הטוב בגין התנהגותו הוא. מכאן עולה, כי אף שכותרת הכתבה פגעה בשמו הטוב ועל הנתבעים לפצות אותו בגינה, בקביעת גובה הפיצוי יש להתחשב בשמו בעיני הציבור לאור הודעת דובר המשטרה בעניינו. הודעת, שלא היטיבה לשמו הטוב.
- בנוסף התחשבתי בשיקול הציבורי ובחשיבות הפרסום ובכך שנדחו טענותיו של התובע בעניין הפרסום בגוף הכתבה.
83. כפי שקבעתי בהרחבה בגוף פסק הדין, לא השתכנעתי כי הנתבע פרסם את הכתבה "בכוונה לפגוע" כאמור בסעיף 7א(ג) כי אם האמין בחובתו המקצועית להוציא לאור את הפרסום. בכך, אין כדי לשנות מקביעתי לפיה הוא לא נהג בוהירות המתבקשת כעיתונאי לברור את מילותיו, בפרט בכותרת הכתבה שפגיעתה קשה נוכח טיבו של הביטוי וחומרתו בעיני הקורא הסביר כמו גם הפסקנות, לפיה התובע עבריון.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 13-03-23838 שקד נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'

1 84. לאור כל האמור לעיל, אני מחייבת את הנתבעים, ביחד ולחוד, בתשלום פיצוי לתובע בסך של
2 30,000 ש"ח.

3
4 85. הנתבעים ישלמו לתובע את הוצאות המשפט וכן הוצאות לשכר טרחת עו"ד בסך של 15,000
5 ש"ח.

6
7 עותק יישלח לצדדים.

8
9 ניתן היום, י' שבט תשע"ז, 06 פברואר 2017, בהעדר הצדדים.

10
11

12 מרים ליפשיץ-פרייס, שופטת

13
14

23 מתוך 23